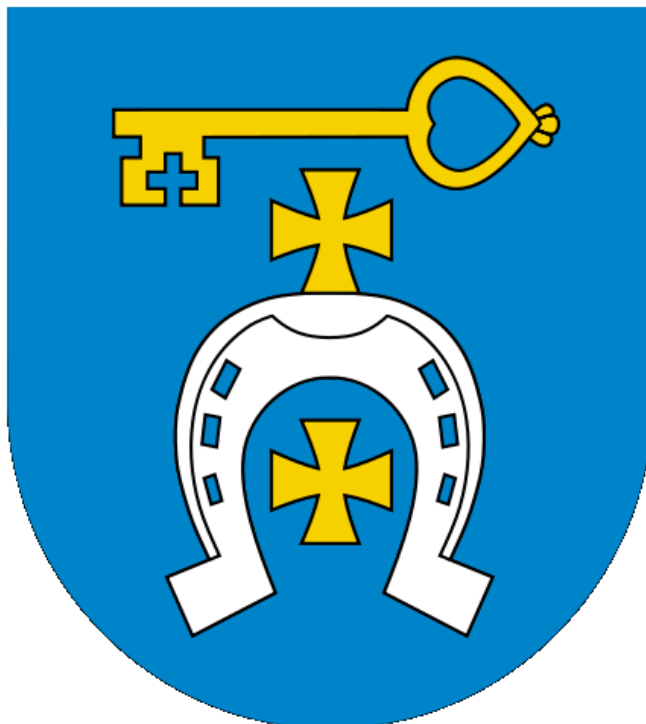

Wójt Gminy Kluczewsko

GARD - Pracownia Urbanistyczno - Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka

Projekt zmiany
**Studium Uwarunkowań i Kierunków
Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kluczewsko**

Tom II
**Kierunki zagospodarowania przestrzennego
gminy Kluczewsko**

Łódź, grudzień 2013 r.

Zamawiający:

Wójt Gminy Kluczewsko
ul. Spółdzielcza 12
29 - 120 Kluczewsko

Wykonawca:

Konsorcjum firm: GARD - Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka, ul. Traktorowa 43 lok. 2, 91-117 Łódź (lider konsorcjum) oraz Pracownia Planowania Przestrzennego Architektki T. Brzozowska, A. Tomczak, ul. Przybyszewskiego 176/178, 93-120 Łódź

Podstawa opracowania:

Umowa Nr B/13/2012 zawarta w dniu 18 lipca 2012 r. z Gminą Kluczewsko

Autorzy opracowania:

mgr inż. arch. **Anna Woźnicka** - główny projektant Studium - wpisana na listę Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie (nr WA-336)

mgr inż. arch. **Aneta Tomczak** - projektant - wpisana na listę Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Warszawie (nr WA-280)

mgr **Dorota Siwek**

mgr **Agata Burlńska**

Spis treści

1. Synteza uwarunkowań i cele polityki przestrzennej	6
1.1. Synteza i ocena uwarunkowań.....	6
1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych	6
1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych.....	6
1.1.3. Ocena uwarunkowań - analiza SWOT	9
1.2. Cele polityki przestrzennej	11
2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	14
2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego	14
2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych	15
2.2.1. Obszary Natura 2000	15
2.2.2. Rezerwaty przyrody	16
2.2.3. Park krajobrazowy	17
2.2.4. Obszar Chronionego Krajobrazu	19
2.2.5. Użytki ekologiczne	19
2.2.6. Pomniki przyrody	22
2.2.7. Pozostałe formy ochrony przyrody	23
2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu kulturowego	23
2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego.....	24
2.5. Zasady ochrony powietrza	25
2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości	26
2.7. Ochrona powierzchni ziemi i gleb.....	27
2.8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	28
2.9. Obszary występowania surowców naturalnych, w tym obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	30
3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	32
3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego	32
3.2. Obszary i obiekty zabytkowe.....	34
3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków	34
3.2.2. Obszary i obiekty wpisane do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.....	35
3.3. Stanowiska archeologiczne.....	37
3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej	42

3.5. Dobra kultury współczesnej oraz miejsca pamięci narodowej	43
3.6. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne	44
4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Kluczewsko	45
4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów	45
4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz przeznaczenia terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy	47
4.2.1. Przeznaczenie terenów	48
4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy	52
4.2.3. Tereny wyłączone spod zabudowy oraz objęte ograniczeniami w możliwościach rozwoju zabudowy i zagospodarowania	54
4.3. Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW	55
4.4. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	55
4.5. Obszary przestrzeni publicznych	56
4.6. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne	57
4.7. Kierunki w zakresie zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa powszechnego	57
5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	59
5.1. Transport drogowy	59
5.1.1. Kierunki przekształceń podstawowego układu drogowego	59
5.1.2. Kierunki przekształceń uzupełniającego układu drogowego	60
5.2. Parkowanie pojazdów	60
5.3. Komunikacja zbiorowa	61
5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne	61
6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego	63
6.1. Gospodarka wodno-ściekowa	63
6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę	63
6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych	63
6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych	64
6.2. Gospodarka energetyczna	64
6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną	64
6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz	66
6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło	66
6.3. Gospodarka odpadami	66
6.4. Obsługa telekomunikacyjna	67
7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	68
7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną	68

7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną	68
8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego	70
8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym	70
8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym	70
9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	72
9.1. Obszary, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe	72
9.2. Obszary, dla których sporządzane są aktualnie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	72
9.3. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	72
9.4. Obszary postulowane do objęcia miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego	72
10. Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium	73

1. Synteza uwarunkowań i cele polityki przestrzennej

1.1. Synteza i ocena uwarunkowań

Istniejące uwarunkowania, zarówno te o charakterze lokalnym jak i ponadlokalnym, mają fundamentalny wpływ na rozwój i zagospodarowanie przestrzenne gminy Kluczewsko. Zadaniem przedstawionej niżej syntezy ma być wskazanie indywidualnych cech gminy, które pomogą określić dalsze kierunki jej rozwoju.

1.1.1. Synteza uwarunkowań zewnętrznych

- gmina Kluczewsko jest gminą wiejską położoną w skrajnie północnej części województwa świętokrzyskiego, w północnej części powiatu włoszczowskiego, oddaloną od stolicy województwa - Kielc - o około 52 km;
- główną oś komunikacyjną stanowi przebiegająca południkowo droga wojewódzka nr 742 relacji Przyglów (województwo łódzkie, powiat piotrkowski, gmina Sulejów) - Nagłowice (województwo świętokrzyskie, powiat jędrzejowski, gmina Nagłowice), która łączy drogę krajową nr 12 z drogą krajową nr 78;
- gmina należy do obszarów atrakcyjnych pod względem przyrodniczo - krajobrazowym, w jej granicach występują tereny objęte różnorodnymi formami ochrony przyrody: Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Przedborska (PLH260004), Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Górnej Pilicy (PLH260018), Rezerwat przyrody Bukowa Góra, Rezerwat przyrody Murawy Dobromierskie, Przedborski Park Krajobrazowy, Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody.

1.1.2. Synteza uwarunkowań wewnętrznych

Uwarunkowania społeczno - ekonomiczne:

- sytuacja demograficzna gminy jest zmienna, w dłuższym okresie można ją jednak określić jako względnie stabilną;
- społeczeństwo gminy charakteryzuje się przewagą osób w wieku produkcyjnym (59%);
- wyraźnie zaznaczonym trendem demograficznym jest starzenie się społeczeństwa;
- stopa bezrobocia kształtuje się na poziomie 7,18%;
- większość ludności zatrudniona jest w rolnictwie;
- w zakresie infrastruktury społecznej (szkolnictwo, opieka zdrowotna, kultura, sport, opieka socjalna) gmina Kluczewsko jest wyposażona w stopniu wystarczającym dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców;
- warunki mieszkaniowe gminy ulegają poprawie, świadczy o tym wzrastająca liczba oraz powierzchnia mieszkań;
- na terenie gminy nie występują szczególne zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego;
- zdecydowana większość gruntów gminy znajduje się w posiadaniu osób fizycznych (ok. 70%);
- w strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które obejmują 56,2%; grunty leśne stanowią 43,7% całkowitej powierzchni gminy;

- gminę cechuje znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych, zaledwie niewiele ponad 5% ma powierzchnię powyżej 15 ha; struktura ta utrudnia rozwój działalności rolniczej;
- głównym ośrodkiem usługowym jest miejscowość Kluczewsko, istotne znaczenie mają Pilczyca i Dobromierz;
- przemysł w gminie Kluczewsko związany jest głównie z prowadzoną działalnością wydobywczą piasku (Pilczyca, Rzewuszyce), w miejscowości Kolonia Łapczyzna Wola znajduje się zakład produkcyjny związany z przetwórstwem mięsa.

Uwarunkowania środowiska przyrodniczego:

- w gminie Kluczewsko występują liczne walory krajobrazowe, które są w znacznej mierze związane z urozmaiconym ukształtowaniem terenu: występujące w północnej części gminy wzgórza pasma Przedborsko - Małogoskiego, malownicze doliny rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej oraz pomniejszych cieków;
- w przestrzeni gminy występują tereny o specyficznych mikroklimatach: doliny rzeczne, równiny, obszary leśne, lokalne wzniesienia;
- warunki glebowe w gminie zostały określone jako średnio sprzyjające, nie występują tu gleby I ani II klasy bonitacyjnej;
- gmina cechuje się znacznymi zasobami wód powierzchniowych, które reprezentowane są przez rzeki (Pilica, Czarna Włoszczowska, Czarna Struga), niewielkie strugi, cieki nie posiadające nazwy, zbiorniki wodne, stawy rybne, rowy i kanały. Na terenie gminy występują obiekty małej retencji wód. Stan czystości wód powierzchniowych, głównie Pilicy, Czarnej Włoszczowskiej i Strugi, można uznać jako średni;
- w obrębie gminy występują trzy poziomy wodonośne: czwartorzędowy, kredowy i jurajski;
- cały teren gminy znajduje się w zasięgu GZWP nr 408 Niecka Miechowska (NW);
- ujęcia wód podziemnych funkcjonują w miejscowościach Kluczewsko, Dobromierz, Bobrowniki, Zalesie, Boża Wola;
- stan powietrza atmosferycznego w gminie uznaje się za dobry, na warunki aerosanitarnie wpływ wywierają zanieczyszczenia wytwarzane na terenie gminy (m.in. niska emisja z indywidualnych palenisk, emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych), jak też i zanieczyszczenia napływające z sąsiednich regionów (głównie z Bełchatowa i aglomeracji śląskiej);
- występującymi kopalinami są złoża piasków budowlanych (Pilczyca II, Rzewuszyce, Rzewuszyce I, Jakubowice, Jakubowice I, Rzewuszyce Północ, Pilczyca). Eksploatowanymi metodą odkrywkową są złoża Rzewuszyce, Rzewuszyce I, w ich otoczeniu wyznaczone zostały tereny i obszary górnicze;
- gmina cechuje się bogactwem świata roślin i zwierząt, występują tu gatunki chronione;
- gmina wyróżnia się wysokim poziomem lesistości (43,7%), dominującymi są leśne siedliska borowe;
- uciążliwości związane z hałasem są odczuwane głównie wzdłuż drogi o największym natężeniu ruchu pojazdów mechanicznych - drogi wojewódzkiej nr 742;
- urządzeniem mogącym potencjalnie emitować wzmożone promieniowanie elektromagnetyczne jest stacja przekaźnikowa radiolinii w miejscowości Jeżowiec;
- wzdłuż rzeki Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią;

- w sąsiedztwie rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej występują tereny predysponowane do wystąpienia ruchów masowych ziemi;
- w zakresie ochrony przyrody w przestrzeni gminy występują: Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Przedborska (PLH260004), Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Górnej Pilicy (PLH260018), Rezerwat przyrody Bukowa Góra, Rezerwat przyrody Murawy Dobromierskie, Przedborski Park Krajobrazowy, Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu, 18 użytków ekologicznych oraz 14 pomników przyrody.

Uwarunkowania środowiska kulturowego:

- w gminie znajduje się 10 obiektów, które zostały wpisane do rejestru zabytków nieruchomych, są to obiekty sakralne, podworskie oraz ruiny zboru ariańskiego;
- na terenie gminy znajdują się 263 stanowiska archeologiczne, żadne z nich nie zostało wpisane do rejestru zabytków;
- w lokalnym krajobrazie pojawiają się cmentarze, mogiły, które znajdują się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- w gminie występują miejsca pamięci narodowej (pomniki, mogiły);
- gmina Kluczewsko nie posiada opracowanej Gminnej Ewidencji Zabytków ani Gminnego programu opieki nad zabytkami.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacyjnego:

- zewnętrzny układ komunikacyjny gminy stanowi przebiegająca południkowo droga wojewódzka nr 742 relacji Przygłów (województwo łódzkie, powiat piotrkowski, gmina Sulejów) - Nagłowice (województwo świętokrzyskie, powiat jędrzejowski, gmina Nagłowice), która łączy drogę krajową nr 12 z drogą krajową nr 78;
- podstawowy układ komunikacyjny stanowi siedem dróg powiatowych o numerach: 0245T, 0250T, 0251T, 0252T, 0253T, 0254T, 0255T;
- uzupełniający, wewnętrzny układ komunikacyjny gminy można określić jako wystarczający;
- przez niewielki, południowo - wschodni fragment gminy przebiega linia kolejowa - Centralna Magistrala Kolejowa relacji Warszawa - Katowice (linia kolejowa nr 4), w granicach gminy nie znajduje się stacja kolejowa ani przystanek osobowy;
- pasażerska komunikacja publiczna prowadzona jest przez PKS i obsługuje ważniejsze ciągi drogowe, w gminie funkcjonuje 60 przystanków komunikacyjnych;
- w przestrzeni gminy funkcjonują szlaki turystyczne piesze, rowerowe, wodne oraz konny.

Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów infrastruktury technicznej:

- poziom zwodociągowania gminy Kluczewsko wynosi 66,1%. Zaopatrzenie w wodę na obszarach niewłączonych do systemu wodociągowego odbywa się w oparciu o indywidualne studnie;
- podstawę zaopatrzenia w wodę stanowią ujęcia wód podziemnych znajdujące się w miejscowościach Kluczewsko, Boża Wola, Dobromierz, Bobrowniki, Zalesie, które czerpią wodę z poziomów kredowych i jurajskich;
- w gminie funkcjonuje zorganizowany system odprowadzania ścieków, poziom skanalizowania kształtuje się na poziomie 40,0%. Na obszarach nieposiadających podłą-

- czenia do systemu kanalizacyjnego ścieki gromadzone są w podziemnych zbiornikach asenizacyjnych, pojawiają się też przydomowe oczyszczalnie ścieków;
- funkcjonują dwie mechaniczno - biologiczne oczyszczalnie ścieków - w Kluczewsku i Dobromierzu;
  - zasilanie gminy Kluczewsko w energię elektryczną odbywa się z Głównych Punktów Zasilających (GPZ) „Przedbórz” i „Oleszno”, za pomocą sieci elektroenergetycznych średniego (SN 15kV) i niskiego napięcia (nn); w gminie występuje obecnie 71 stacji transformatorowych średniego napięcia 15/0,4kV;
  - w gminie występują elektrownie wiatrowe w Kluczewsku (dwie turbiny o łącznej mocy prądowórczej 500kW) i Rzewuszykach (jedna turbina o mocy prądowórczej 75kW);
  - gmina Kluczewsko nie jest zasilana w gaz przewodowy;
  - zaopatrzenie w ciepło odbywa się za pomocą indywidualnych systemów grzewczych, które opierają się na różnorodnych paliwach;
  - w gminie funkcjonuje Komunalny Usługowy Zakład Gospodarczy w Kluczewsku, który zapewnia zorganizowany system odbioru odpadów od wszystkich mieszkańców oraz system selektywnej zbiórki odpadów;

Uwarunkowania przestrzenne:

- położenie przy drodze wojewódzkiej nr 742, która łączy drogę krajową nr 12 (relacji: Łęknica, granica państwa z Niemcami - Berdyszcze, przejście graniczne na Ukrainę) z drogą krajową nr 78 (biegnącą od granicy z Czechami do Chmielnik (woj. Świętokrzyskie, powiat kielecki);
- złożone uwarunkowania przyrodnicze (m.in. urozmaicone ukształtowanie terenu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, rozległe tereny leśne) wpływają na atrakcyjność turystyczną gminy;
- występowanie rozległych i różnorodnych form ochrony przyrody a także terenów, na których mogą występować zagrożenia przyrodnicze (obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi) rodzi pewne ograniczenia w swobodnym zagospodarowywaniu przestrzeni gminy;
- zachowany historyczny układ wielu wsi.

1.1.3. Ocena uwarunkowań - analiza SWOT

Na podstawie powyższej syntezy uwarunkowań rozwoju gminy przeprowadzono sektorową analizę SWOT. Mocne i słabe strony opisują wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy. Szanse i zagrożenia odnoszą się natomiast do zewnętrznych okoliczności mogących działać na korzyść lub niekorzyść rozwoju gminy, a na które gmina nie ma wpływu.

Tab. 1. Sektorowa analiza SWOT dla Gminy Kluczewsko

Środowisko przyrodnicze i kulturowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • występowanie powiązań ekologicznych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym • walory krajobrazowe północno - wschodniej części gmin i na obszarach towarzyszących dolinom rzecznych • występowanie terenów cennych pod względem przyrodniczym 	<ul style="list-style-type: none"> • warunki glebowe na poziomie średnim • wzrost zanieczyszczenia powietrza poprzez stosowanie tradycyjnych substancji opałowych oraz spalanie odpadów w lokalnych kotłowniach • niedoinwestowanie w zakresie gospodarki wodno - ściekowej

<ul style="list-style-type: none"> wysoki udział terenów leśnych znaczne zasoby wód powierzchniowych i podziemnych dobra jakość środowiska naturalnego występowanie surowców naturalnych korzystne warunki do lokalizacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii w południowej części gminy brak uciążliwych obiektów przemysłowych silnie zanieczyszczających środowisko występowanie wyznaczonych szlaków turystycznych występowanie walorów historycznych i materialnych dziedzictwa kulturowego 	<ul style="list-style-type: none"> brak inwentaryzacji indywidualnych podziemnych zbiorników asenizacyjnych występowanie terenów wymagających rekultywacji niekorzystne warunki do inwestowania w obrębie obszarów o wysokich spadkach terenu i w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią przebieg drogi wojewódzkiej przez centralne części niektórych miejscowości brak opracowanej gminnej ewidencji zabytków oraz programu opieki nad zabytkami
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa wzrost popularności aktywnych form wypoczynku wykorzystujących walory przyrodnicze i kulturowe wzrastająca atrakcyjność wsi jako miejsca do spędzania wolnego czasu rozwój turystyki krajoobrazowej, agroturystyki i ekoturystyki sprzyjające warunki klimatyczne i naturalne dla rozwoju alternatywnych źródeł energii w południowej części gminy 	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczające nakłady finansowe na rzecz działań związanych z ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego niewystarczające nakłady na promocję lokalnych walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego degradacja środowiska naturalnego negatywny wpływ nowych inwestycji na obszary chronione i cenne pod względem przyrodniczym i kulturowym postępujące pogarszanie się jakości powietrza poprzez wzrost negatywnych skutków tzw. „niskiej emisji” rozwój zainwestowania na terenach niewyposażonych w systemy infrastruktury, zwłaszcza wodno - kanalizacyjnej
Sytuacja społeczno - gospodarcza	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> stabilna sytuacja demograficzna gminy korzystne położenie gminy względem sieci komunikacyjnej występowanie wolnych terenów inwestycyjnych usługi podstawowe rozwinięte w stopniu wystarczającym do zaspokojenia potrzeb mieszkańców wystarczające wyposażenie w zakresie infrastruktury społecznej funkcjonowanie gospodarstw agroturystycznych funkcjonowanie ośrodka harcerskiego 	<ul style="list-style-type: none"> niewielki udział ludności utrzymującej się z pozarolniczej działalności gospodarczej rozdrobienie gospodarstw rolnych brak specyfikacji gospodarstw przebieg drogi wojewódzkiej przez centralne części niektórych miejscowości
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> walory środowiskowe predysponujące gminę do rozwoju turystyki krajoobrazowej, agroturystyki i ekoturystyki rozwój niewielkich rodzinnych gospodarstw produkujących ekologiczną zdrową żywność bliskość ośrodka powiatowego oraz miast aglomeracji łódzkiej i śląskiej zewnętrzne powiązanie komunikacyjne w 	<ul style="list-style-type: none"> starzenie się społeczeństwa brak zewnętrznych inwestorów malejąca dochodowość pracy w rolnictwie niskie tempo zmian strukturalnych w rolnictwie słaba kondycja finansowa samorządów rozwój atrakcyjnych rynków pracy w pobliskich miastach i związany z tym odpływ lud-

<ul style="list-style-type: none"> postaci drogi wojewódzkiej nr 742 polityka wspierania wielokierunkowego rozwoju obszarów wiejskich - rządowe i unijne programy wspomaganie rozwoju 	ności
Komunikacja	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> korzystne położenie gminy względem sieci komunikacyjnej wystarczająco rozwinięty układ komunikacyjny występowanie komunikacji zbiorowej zapewniającej połączenia z ośrodkami o znaczeniu ponadlokalnym występowanie oznakowanych szlaków turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> zły stan techniczny części dróg powiatowych i gminnych brak wydzielonych ścieżek rowerowych przebieg drogi wojewódzkiej przez centralne części niektórych miejscowości
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> zewnętrzne powiązanie komunikacyjne w postaci drogi wojewódzkiej nr 742 rozbudowa i modernizacja dróg przy wsparciu funduszami zewnętrznymi 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost natężenia ruchu i związanych z tym uciążliwości akustycznych brak wsparcia finansowego dla działań związanych z rozbudową i modernizacją dróg
Infrastruktura techniczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> rozwinięty w stopniu wystarczającym system zaopatrzenia w energię elektryczną funkcjonowanie na terenie gminy dwóch mechaniczno - biologicznych oczyszczalni ścieków występowanie elektrowni wiatrowych 	<ul style="list-style-type: none"> znaczące dysproporcje między poziomem zwodociągowania i poziomem skanalizowania gminy brak inwentaryzacji indywidualnych podziemnych zbiorników asenizacyjnych brak zorganizowanej sieci ciepłowniczej brak sieci gazowej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci wodno - kanalizacyjnej przy wsparciu funduszami zewnętrznymi budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach z zabudową rozproszoną wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej 	<ul style="list-style-type: none"> wysokie koszty utrzymania i rozbudowy sieci brak wsparcia środkami zewnętrznymi rozbudowy sieci infrastruktury

Źródło: opracowanie własne

1.2. Cele polityki przestrzennej

Polityka przestrzenna stanowi podstawowy element prowadzenia polityki rozwoju. Realizując w równej mierze cele ekonomiczne, społeczne i ekologiczne dąży do jak najbardziej racjonalnego gospodarowania przestrzenią. Polityka przestrzenna ma za zadane stwarzać warunki rozwojowe zgodne z obranymi zasadami. Fundamentalną zasadą uwzględnianą w lokalnej polityce przestrzennej jest trwały i zrównoważony rozwój, który to jest wskazany jako jedna z podstaw funkcjonowania państwa Polskiego - art. 5 Konstytucji RP: *Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowe-*

go oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Uszczegółowiona definicja zrównoważonego rozwoju została zawarta w art. 3 pkt. 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), jako: (...) *taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.*

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawą kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego winien być ład przestrzenny, definiowany jako *takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, kulturowe oraz kompozycyjno - estetyczne.*

Mając na uwadze powyższe stwierdza się, iż najważniejszym celem, prowadzonej w oparciu o Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, polityki przestrzennej gminy jest:

UMOŻLIWIENIE ZRÓWNOWAŻONEGO I WIELOFUNKCYJNEGO ROZWOJU GMINY KLUCZEWSKO Z UWZGLĘDNIENIEM ZASAD KSZTAŁTOWANIA ŁADU PRZESTRZENNEGO I PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM GMINY ŚRODOWISKA ZAMIESZKANIA, PRZY JEDNOCZESNEJ DBAŁOŚCI O LOKALNE WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE

Kierując się tak zdefiniowanym celem nadrzędnym polityki przestrzennej, mając na uwadze wnioski wynikające z wszechstronnej analizy uwarunkowań rozwoju gminy, sformułowano następujące grupy celów szczegółowych:

Cele związane z kształtowaniem przestrzeni:

- zachowanie istniejących układów przestrzennych poszczególnych wsi;
- ograniczanie zjawiska nadmiernego rozpraszania zabudowy;
- dążenie do trwałego zachowania terenów atrakcyjnych pod względem przyrodniczym poprzez ograniczenie możliwości rozwoju zabudowy w ich obszarze;
- dążenie do zminimalizowania zagrożeń związanych z powstawaniem zabudowy na obszarach określonych jako szczególnie zagrożone powodzią i predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi;
- ograniczanie możliwości rozwoju zagospodarowania mogącego niekorzystnie oddziaływać na obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego oraz obszarów wartościowych pod względem krajobrazowym.

Cele gospodarcze:

- stworzenie warunków do rozwoju pozarolniczych obszarów działalności gospodarczej (np. turystyka, usługi podstawowe, działalność wytwórcza);
- wzmocnienie roli Kluczevska, jako centralnego ośrodka gospodarczego na terenie gminy;
- rozwój funkcji letniskowych, turystycznych i rekreacyjnych przy minimalizacji presji na środowisko naturalne;

- rozwój rolnictwa w dwóch kierunkach: intensyfikacji i wzrostu produktywności przy jednoczesnym powiększaniu struktury obszarowej gospodarstw oraz ekologizacji rolnictwa;
- rozwój działalności wydobywczej przy jednoczesnym dążeniu do minimalizacji szkód w środowisku naturalnym;
- dążenie do ograniczenia rozpraszania zabudowy poszczególnych wsi celem ograniczenia kosztów obsługi infrastrukturalnej.

Cele społeczne:

- tworzenie warunków umożliwiających mieszkańcom gminy znalezienie zatrudnienia poza sektorem rolnym;
- zapewnienie możliwości rozwoju mieszkalnictwa w pełni zaspokajającego istniejące i przewidywane w przyszłości potrzeby mieszkaniowe ludności (ilościowe i jakościowe), przy jednoczesnym ograniczaniu rozpraszania nowo powstałej zabudowy;
- podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez łatwiejszy dostęp do różnorodnych usług;
- zapewnienie dostępu do terenów cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym przy jednoczesnej ich ochronie przed nadmierną antropopresją.

Cele związane ze środowiskiem przyrodniczym:

- racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony i rekultywacji;
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczo - krajobrazowych z zapewnieniem zachowania ciągłości lokalnych i ponadlokalnych powiązań przyrodniczych;
- zapewnienie wysokiej jakości wody pitnej, powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego;
- zapewnienie zorganizowanego systemu odbioru odpadów;
- dążenia do rozbudowywania systemu wodociągowo - kanalizacyjnego;
- zapewnienie możliwości rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Osiągnięcie głównego celu polityki przestrzennej gminy Kluczewsko, opartego na zasadzie zrównoważonego rozwoju i kształtowania ładu przestrzennego, będzie możliwe w sytuacji, gdy realizowane będą cele ze wszystkich powyższych grup. Między aspektami przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi wstępuje duży stopień współzależności, dlatego też pominięcie realizacji zadań przypisanych którejkolwiek z tych grup może zakłócić rozwój gminy w pozostałych sferach.

2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

Diagnoza środowiska przyrodniczego, przeprowadzona w rozdziale 4 tomu *Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Kluczewsko*, wskazuje, iż teren gminy wyróżnia się licznymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które należy zachować i chronić. Biorąc pod uwagę cechy środowiska przyrodniczego gminy można wyróżnić dwie odmienne strefy, które rozgraniczone są doliną rzeki Czarnej Włoszczowskiej. Obszar gminy znajdujący się na północ od doliny rzecznej charakteryzuje się bogactwem walorów środowiska przyrodniczego, które są objęte różnorodnymi formami ochrony. W jego obrębie można wyróżnić: posiadające wyraźne walory biocenotyczne i krajobrazowe tereny bezpośrednio przylegające do rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej, a także atrakcyjne pod względem ukształtowania terenu obszary obejmujące wzgórza pasma Przedborsko - Małogoskiego. Przez wzgląd na występujące w ich obrębie zagrożenia (podtopienia związane z wezbraniem wody w rzekach, niebezpieczeństwo erozji na stokach) obszary te nie stanowią miejsc odpowiednich do rozwoju budownictwa, głównym kierunkiem ich rozwoju powinna być turystyka krajobrazowa uwzględniająca zadania ochronne.

Południowa część gminy posiada mniej zróżnicowane walory środowiska przyrodniczego, nie jest objęta obszarowymi formami ochrony przyrody. W tej części oraz na terenach poza dolinami rzecznyymi i pasmem lokalnych wzniesień, występują sprzyjające warunki dla rozwoju budownictwa, produkcji rolnej oraz działalności gospodarczej. Wszelkie zmiany w zagospodarowaniu tych terenów nie powinny przyczyniać się do pogorszenia specyficznych cech terenów cennych przyrodniczo.

W celu zachowania wszystkich wartościowych elementów środowiska naturalnego, przyrody oraz krajobrazu kulturowego określono kierunki i zasady ich ochrony. Na terenie gminy nie występują uzdrowiska, w związku z czym nie ustanawia się zasad ochrony uzdrowisk. W pierwszej kolejności wskazano ogólne kierunki, odnoszące się do całego terenu gminy, by w dalszej kolejności wskazać kierunki szczegółowe, odnoszące się do poszczególnych elementów środowiska, terenów oraz form ochrony.

2.1. Ogólne kierunki i zasady ochrony środowiska naturalnego

Podstawą do określania kierunków ochrony środowiska przyrodniczego jest zasada zrównoważonego i trwałego rozwoju wskazująca na konieczność określania kierunków zagospodarowania pozwalających na zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego, przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu jego walorów. Nadrzędnym celem środowiskowym polityki przestrzennej gminy Kluczewsko jest zachowanie i poprawa stanu środowiska przyrodniczego, cel ten jest zgodny z celem nadrzędnym polityki ekologicznej powiatu włoszczowskiego: *Kompleksowa poprawa stanu środowiska przyrodniczego powiatu włoszczowskiego zmierzająca do realizacji zasad ekorozwoju*. Cele środowiskowe lokalnej polityki przestrzennej będą realizowane poprzez:

- utrzymanie powiązań ekologicznych gminy,
- zachowanie terenów o wyraźnych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- zachowanie lokalnej różnorodności biologicznej,
- zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego,
- ochronę obszarów występowania złóż kopalin,
- rekultywację terenów zdegradowanych,

- ochronę walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień, w tym zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę ich jakości,
- realizację programu małej retencji,
- racjonalizację korzystania z zasobów glebowych,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- kształtowanie korzystnych warunków aerosanitarnych w gminie,
- zmniejszanie uciążliwości akustycznych dla mieszkańców i środowiska,
- ograniczenie uciążliwości powodowanych w wyniku prowadzonej działalności,
- usprawnienie gospodarki odpadami.

2.2. Kierunki i zasady ochrony przyrody na obszarach prawnie chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Ochrona wartości przyrodniczych i krajobrazowych jest realizowana poprzez objęcie określonych obszarów i obiektów ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627). Na terenie gminy występują następujące obszary podlegające ochronie na mocy tej ustawy:

2.2.1. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Kluczewsko występują dwa obszary Natura 2000:

- Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Przedborska (PLH260004)
- Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Górnej Pilicy (PLH260018)

Szczegółowo, zasady zagospodarowania na terenach Natura 2000 określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627) oraz indywidualne zapisy dla każdego z obszarów zawarte w planach zadań ochronnych, ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony ustanawianych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego ds. środowiska. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zawierają ustalenia konieczne do uwzględnienia w projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Powoduje to konieczność każdorazowego poddawania projektowanych przedsięwzięć i projektowanych dokumentów strategicznych procedurze oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami odrębnymi.¹

Należy podkreślić, że projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uzgodnić z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w zakresie ich ustaleń, które mogłyby znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000.

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych obszarów Natura 2000.

2.2.2. Rezerваты przyrody

Na terenie gminy Kluczewsko występują dwa rezerваты przyrody:

- Rezerwat Bukowa Góra
- Rezerwat Murawy Dobromierskie

Szczegółowo zasady zagospodarowania na terenach rezerwatów przyrody określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627) oraz indywidualne zapisy dla każdego rezerwatu zawarte w planach ochrony ustanawianych w drodze zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Plany ochrony zawierają ustalenia m.in. do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które należy uwzględnić w projektach tych dokumentów. Należy również podkreślić, że projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w części dotyczącej rezerwatu przyrody i jego otuliny, wymagają uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w zakresie ustaleń tych planów, mogących mieć negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatu przyrody.

Rezerwat Bukowa Góra został utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 maja 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody [(MP z 1959 r., Nr 51, poz. 241), Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. z 2001 r. Nr 107 poz. 1270)]. Dla rezerwatu Bukowa Góra obowiązuje plan ochrony, który został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego Nr 57/2002 z dnia 18.11.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2002 r. Nr 165, poz. 2058). Plan ten został ustanowiony przed wejściem w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie zostały w nim zawarte ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin ani miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rezerwat Murawy Dobromierskie został utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 8 grudnia 1989 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody [(MP Nr 44 poz. 357), Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2001 r. Nr 107 poz. 1270)]. Dla rezerwatu nie ustanowiono planu ochrony, obowiązującymi są zadania ochronne - Zarządzenie Nr 17/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 18 maja 2009r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody „Murawy Dobromierskie”, „Góry Pieprzowe”, „Góry Krasne”, „Gagaty Sołtykowskie” (Dz. Urz. Woj. Świąt. nr 163/2009 poz. 1448 z dnia 26 maja 2009r.).

---

¹ zasady postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko określone są w *ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.).

W zakresie zagospodarowania przestrzennego na terenach rezerwatów przyrody, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- budowy lub przebudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych,
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków,
- pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów,
- prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony
- ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej z wyjątkiem miejsc do tego wyznaczonych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po zasięgnięciu opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwo od zakazów ustanowionych dla rezerwatu, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą:

- ochrony przyrody,
- realizacji inwestycji liniowych celu publicznego, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i po zagwarantowaniu kompensacji przyrodniczej.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwo od zakazów, jeżeli jest to uzasadnione wykonywaniem badań naukowych lub celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego i nie spowoduje to negatywnego oddziaływania na cele ochrony przyrody rezerwatu przyrody.

W dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kluczewsko wskazane były drwa projektowane rezerwaty przyrody: Czarna Włoszczowska i Struga. W obowiązującym dla Przedborskiego Parku Krajobrazowego Planie Ochrony, na obszarze Parku i jego otuliny, proponuje się do objęcia ochroną rezerwatową obszar o nazwie „Struga”. Obszar ten, o powierzchni 26,3 ha, miałby służyć ochronie strumienia „Młyńska Struga” wraz z przyległymi terenami dolinnymi. Obecnie brak jest informacji o zamierzeniach utworzenia kolejnych rezerwatów przyrody.

2.2.3. Park krajobrazowy

Na terenie gminy Kluczewsko znajduje się **Przedborski Park Krajobrazowy**.

Szczegółowe zasady zagospodarowania na terenach Parków Krajobrazowych określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627) oraz indywidualne zapisy dla każdego parku krajobrazowego zawarte w rozporządzeniach wojewody w sprawie parku krajobrazowego ustanawianych w drodze uchwały sejmiku województwa w uzgodnieniu z właściwą miejscowo radą gminy oraz właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz w planach ochrony parku krajobrazowego sporządzanych przez dyrektora parku krajobrazowego i ustanawianych przez sejmik województwa w uzgodnieniu z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Plany ochrony zawierają ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Przedborskiego Parku Krajobrazowego zakazuje się:

- *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);*
- *umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;*
- *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- *pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
- *budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;*
- *likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;*
- *wylewania gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;*
- *prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.²*

Dla Przedborskiego Parku Krajobrazowego obowiązuje Plan ochrony zatwierdzony rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego Nr 10/2004 z dn. 20.04.2004. Jego ustalenia należy uwzględniać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie Przedborskiego Parku Krajobrazowego należy ograniczać powstawanie nowej zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od ściany lasów. W celu ograniczenia nadmiernego rozpraszania się zabudowy zakazuje się powstawania nowych zabudowań w odległości większej niż 300 m od istniejącej zabudowy wsi. Zakazuje się również budowy nowych obiektów kubaturowych o powierzchni zabudowy w jednej bryle powyżej 300 m² i wysokości większej niż 12 m do najwyższego punktu dachu.

W celu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych terenów znajdujących się w granicach Przedborskiego Parku Krajobrazowego ustala się:

- *zakaz budowy nowych obiektów kubaturowych o powierzchni zabudowy w jednej bryle powyżej 300 m² i wysokości większej niż 12 m do najwyższego punktu dachu,*
- *zakaz powstawania nowych zabudowań w odległości większej niż 300 m od istniejącej zabudowy wsi,*

---

² Rozporządzenie Nr 87/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. a sprawie Przedborskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2005 r., Nr 156, poz. 1948).

- ograniczenie powstawania nowej zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od ściany lasów,
- zakaz powstawania zwartej zabudowy w strefie krawędziowej doliny rzecznej,
- zakaz realizacji budownictwa rekreacyjnego na krawędziach dolin rzecznych,
- dążenie do zachowania powierzchni lasów pełniących funkcje ochronne,
- zakaz lokalizowania dużych oczyszczalni ścieków (powyżej 200 000 RLM) i tzw. rejonowych składowisk odpadów stałych na terenie Parku i jego otuliny,
- zakaz lokalizowania bezściółkowych ferm hodowli zwierząt.

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych Parków Krajobrazowych.

2.2.4. Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie gminy Kluczewsko występuje **Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu**.

Szczegółowo zasady zagospodarowania w granicach obszarów chronionego krajobrazu określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627) oraz Rozporządzenie Nr 88/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2005 r. Nr 156, poz. 1949).

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu stanowi otulinę Przedborskiego Parku Krajobrazowego.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego na terenach położonych w granicach Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- *zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
- *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;*
- *likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.*³

Na terenie gminy nie planuje się utworzenia nowych obszarów chronionego krajobrazu.

2.2.5. Użytki ekologiczne

Na terenie gminy występuje 18 użytków ekologicznych.

³ Rozporządzenie Nr 88/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005r. w sprawie Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 156, poz. 1949 z dnia 20 lipca 2005r.)

Tab. 2. Wykaz użytków ekologicznych w terenie gminy Kluczewsko.

L.p.	Nr rejestrowy RDOS	Nazwa i rodzaj użytku	Powierzchnia [ha]	Obręb ewidencyjny	Nr działek ewidencyjnych	Opis lokalizacji	Forma własności
1.	90	Bagno	0,26	Bobrowniki [inwentaryzacja 2004]	360 [inwentaryzacja 2004]	oddział 331 i	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
2.	91	Bagno	0,47	Bobrowska Wola [inwentaryzacja 2004]	258 [inwentaryzacja 2004]	oddział 329 i w leśnictwie Bobrowniki	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
3.	92	Bagno	0,3	Bobrowniki [inwentaryzacja 2004]	359 [inwentaryzacja 2004]	oddział 330 f w leśnictwie Bobrowniki	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
4.	93	Bagno	0,68	Komparzów [inwentaryzacja 2004]	524 [inwentaryzacja 2004]	oddział 348 j w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
5.	94	Bagno	0,68	Komparzów [inwentaryzacja 2004]	527 [inwentaryzacja 2004]	oddział 357 f w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
6.	95	Bagno	0,25	Komparzów [inwentaryzacja 2004]	527 [inwentaryzacja 2004]	oddział 357 j leśnictwa Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
7.	96	Bagno	0,22	Komparzów [inwentaryzacja 2004]	536 [inwentaryzacja 2004]	oddział 375 g w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
8.	97	Bagno	0,55	Komparzów [inwentaryzacja 2004]	538 [inwentaryzacja 2004]	oddział 377 g w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
9.	98	Bagno	0,58	Ciemiętniki [inwentaryzacja 2004]	61 [inwentaryzacja 2004]	oddział 444 c w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
10.	99	Bagno	0,79	Brzeście [inwentaryzacja 2004]	274 [inwentaryzacja 2004]	oddział 384 b w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
11.	100	Bagno	0,41	Brzeście [inwentaryzacja 2004]	274 [inwentaryzacja 2004]	oddział 384 f w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
12.	101	Bagno	12,58	Brzeście [inwentaryzacja 2004]	275, 276 [inwentaryzacja 2004]	oddział 385 h i 386 d w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
13.	102	Bagno	0,26	Brzeście [inwentaryzacja 2004]	280 [inwentaryzacja 2004]	oddział 392 i w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
14.	103	Bagno	0,51	Komparzów [inwentaryzacja 2004]	506 [inwentaryzacja 2004]	oddział 346 g w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz

15.	104	Bagno	0,36	Komparzów [inwentaryzacja 2004]	514 [inwentaryzacja 2004]	oddział 359 g w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
16.	105	Bagno	0,6	Brzeście [inwentaryzacja 2004]	282 [inwentaryzacja 2004]	oddział 394 f w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
17.	106	Bagno	0,3	Brzeście [inwentaryzacja 2004]	284 [inwentaryzacja 2004]	oddział 397 o w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz
18.	107	Bagno	0,3	Brzeście [inwentaryzacja 2004]	285 [inwentaryzacja 2004]	oddział 398 l w leśnictwie Kluczewsko	Własność Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Przedbórz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Kielcach.

Szczegółowe zasady zagospodarowania w granicach użytków ekologicznych określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627) oraz Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 19/2002 z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2002 r. Nr 23, poz. 291).

W zakresie zagospodarowania przestrzennego na terenach użytków ekologicznych, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym i przeciwpowodziowym,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- zaśmiecania obiektu i terenu wokół niego,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybnej,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- likwidowania małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych,
- budowy budynków, budowli obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu.

Jak wynika z obowiązującego Planu Ochrony Przedborskiego Parku Krajobrazowego, na terenie Parku i jego otuliny, proponuje się do objęcia ochroną następujące użytki ekologiczne:

- Studzin (13u) – powierzchnia 0,5 ha;
- Studzin (14u) – powierzchnia 0,5 ha;
- Ciemiętniki (15u) – powierzchnia 0,5 ha;
- Żurawiec (16u) – powierzchnia 2 ha;
- Żabieniec (17u) – powierzchnia 10,9 ha;
- Gradek (24u) – powierzchnia 0,48 ha;
- Krogulec (25u) – powierzchnia 0,31 ha;

- Studzin (26u) – powierzchnia 0,62 ha.

2.2.6. Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 14 pomników przyrody:

Tab. 3. Pomniki przyrody w gminie Kluczewsko

Lp.	Nr w rejestrze RDOŚI	Nazwa pomnika przyrody	Miejscowość	Bliższa lokalizacja	Forma własności	Obwód pnia [cm]
1	421	Trzy dęby szypułkowe	Ciemiętniki	obok młyna	własność prywatna	255, 235, 195
2	422	Aleja lip, kasztanowców, klonów	Dobromierz	przy drodze wojewódzkiej nr 742 w miejscowości Dobromierz	w zarządzie Świętokrzyskiego Zarządu Dróg wojewódzkich	220 - 445
3	423	Dwie lipy drobnolistne i wiąz szypułkowy	Januszewice	na cmentarzu przykościelnym	Parafia Rzymsko - Katolicka w Januszewicach	400 - 465
4	424	Kasztanowce białe, dwie lipy drobnolistne i klon pospolity	Kluczewsko	na terenie parku w Kluczewsku	Gmina Kluczewsko	260 - 475
5	426	Sosna pospolita	Kluczewsko	na terenie starej leśniczówki w Kluczewsku, przy głównej drodze naprzeciwko stacji; Nadleśnictwo Przedbórz	Brak danych	345
6	427	Cztery lipy drobnolistne, klon, jawor, dąb szypułkowy	Kluczewsko	przy drodze polnej ze wsi Rączki do Osiedla Kępina	Gmina Kluczewsko	lipy 340 - 435, dąb 500
7	428	Dwa kasztanowce białe i lipa drobnolistna	Stanowiska	na terenie działki byłej szkoły	Gmina, własność prywatna	kasztanowce 335, 285; lipa 410
8.	869	Lipa drobnolistna dwukonarowa od podstawy	Rączki	przy drodze gminnej relacji Rączki - Rączki-Dwór	brak danych	335
9.	870	Lipa drobnolistna	Rączki	przy drodze gminnej relacji Rączki - Rączki-Dwór	brak danych	380
10.	871	Dąb bezszypułkowy	Stanowiska	w oddziale 327 leśnictwa Kluczewsko	brak danych	290
11.	872	Dąb bezszypułkowy	Stanowiska	w oddziale 327 leśnictwa Kluczewsko	brak danych	280
12.	873	Dąb bezszypułkowy	Stanowiska	w oddziale 327 leśnictwa Kluczewsko	brak danych	223
13.	874	Jarząb pospolity	Kolonia Mrowina	Na działce nr 152 położonej w obrębie geodezyjnym Kolonia Mrowina	własność prywatna	95
14.	875	Dąb bezszypułkowy	Brzeście	w oddziale 397h leśnictwa Kluczewsko	brak danych	340

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Kielcach, Uchwały Nr IX/32/2011 Rady Gminy Kluczewsko z dnia 28 października 2011 r. w sprawie zniesienia ochrony pomnika przyrody oraz Uchwały Nr XVIII/12/2013 Rady Gminy Kluczewsko z dnia 1 marca 2013 roku.

Szczegółowe zasady zagospodarowania w obrębie pomników przyrody określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627) a także Rozporządzenie Nr 4/94 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 4 listopada 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego z 1996 r. Nr 21, poz. 75) oraz Uchwały Nr XVIII/12/2013 Rady Gminy Kluczewsko z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie gminy Kluczewsko.

W zakresie zagospodarowania przestrzennego w stosunku do pomników przyrody, ograniczenia dotyczą przede wszystkim:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcenia obiektu lub obszaru,
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem prac ziemnych związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- umieszczania tablic reklamowych.

W obowiązującym dla Przedborskiego Parku Krajobrazowego Planie ochrony znajduje się propozycja obiektów z obszaru Parku i jego otuliny do uznania za pomniki przyrody. Obecnie gmina nie planuje utworzenia nowych pomników przyrody.

2.2.7. Pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Kluczewsko nie występują parki narodowe, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe ani stanowiska dokumentacyjne.

W obowiązującym dla Przedborskiego Parku Krajobrazowego Planie ochrony proponuje się utworzenie na terenie Parku i jego otuliny czterech Zespołów Przyrodniczo - Krajobrazowych:

- Góra Krzemyk (1z) – powierzchnia 201,8 ha;
- Góra Krzemycza (2z) – powierzchnia 85,9 ha;
- Czarna Włoszczowska I (4z) – powierzchnia 518,7 ha;
- Czarna Włoszczowska II (5z) – powierzchnia 285,3 ha.

2.3. Zasady ochrony walorów krajobrazu kulturowego

Ochrona walorów krajobrazu kulturowego w Studium zapewniona jest poprzez racjonalne wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych dla zabudowy oraz ograniczenie dla wysokości i intensywności nowo powstającej zabudowy.

Ochrona krajobrazu kulturowego w gminie winna odbywać się przede wszystkim poprzez:

- ochronę terenu przed nadmiernym zainwestowaniem,
- ograniczenie form zabudowy oraz wysokości zabudowy,
- nawiązanie nowej zabudowy do układu urbanistycznego wsi,
- zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania wsi,

- dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia tkanki historycznej i współczesnej,
- dążenie do zachowania i odtworzenia historycznego układu przestrzennego,
- niezabudowywanie terenów stanowiących strefę ekspozycji zespołów i obiektów zabytkowych,
- niezabudowywanie eksponowanych widokowo kulminacji terenu;
- ograniczenie do niezbędnego minimum zakresu prac ziemnych zmieniających naturalne ukształtowanie terenu;
- ochronę roślinności porastającej skarpy i wzniesienia.

2.4. Zasady ochrony klimatu akustycznego

Podstawowym elementem wpływającym na lokalny klimat akustyczny jest hałas komunikacyjny, który generowany jest przez ruch odbywający się wzdłuż drogi wojewódzkiej. Lokalnie na klimat akustyczny wpływ wywiera również hałas generowany przez elektrownie wiatrowe, linię kolejową oraz lokalne zakłady przemysłowe czy też obiekty usługowe. W związku z tym główne zadania, mające na celu poprawę klimatu akustycznego gminy, są związane ze zmniejszeniem uciążliwości komunikacyjnych oraz minimalizowaniem niekorzystnego oddziaływania pozostałych elementów generujących wzmożony hałas. Dlatego też przyjmuje się następujące kierunki podejmowanych działań, które powinny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku:

w zakresie zmniejszenia uciążliwości komunikacyjnych:

- ograniczenie hałasu u źródła poprzez:
  - przebudowę i modernizację dróg,
  - optymalizowanie prędkości strumienia pojazdów,
  - rozbudowę ekologicznych form transportu,
  - eliminowanie ciężkiego transportu z centrum miejscowości,
  - rozwój komunikacji publicznej;
- eliminację uciążliwości hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych poprzez odpowiednie kształtowanie przestrzeni na terenach przyległych do drogi wojewódzkiej i Centralnej Magistrali Kolejowej - ograniczenie możliwości rozwoju zabudowy w ich otoczeniu;

w zakresie zmniejszania uciążliwości akustycznych pozostałych elementów:

- ograniczenie uciążliwości prowadzonej działalności;
- eliminację uciążliwości hałasu w otoczeniu elektrowni wiatrowych poprzez wyłączenie z możliwości zabudowy obszarów znajdujących się w zasięgu stref oddziaływania akustycznego istniejących turbin wiatrowych oraz w zasięgu wyznaczonej w Studium strefy oddziaływania od planowanych elektrowni wiatrowych.

Uściślenie rozwiązań i parametrów elementów układu sieci transportowych, w tym także szczegółowe warunki realizacji w zakresie ochrony środowiska, powinny być ustalone w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wyznaczających tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, należy każdorazowo wskazać, które z nich należą do poszczególnych rodzajów terenów zróżnicowanych ze względu na poziom hałasu. Jeżeli wyznaczony w planie teren może być zaliczony

do kilku rodzajów terenów chronionych akustycznie uznaje się, że dopuszczalne poziomy hałasu powinny być ustalone jak dla przeważającego rodzaju terenu.⁴ Terenami chronionymi akustycznie są:

- tereny szpitali poza miastem
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży
- tereny domów opieki społecznej
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego
- tereny zabudowy zagrodowej
- tereny rekreacyjno - wypoczynkowe
- tereny mieszkaniowo - usługowe.

2.5. Zasady ochrony powietrza

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach;⁵
- zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane;
- zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Do głównych zadań mających na celu poprawę jakości powietrza należy:

- dążenie do ograniczenia niskiej emisji powstającej w wyniku spalania węgla w piecach domowych i lokalnych kotłowniach m.in. poprzez:
  - wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło,
  - w przypadku zaistnienia takiej możliwości stosowanie podłączeń do lokalnych sieci ciepłowniczych,
  - wspieranie inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych;
- zmniejszanie zużycia energii poprzez wykonanie termomodernizacji budynków;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego;
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza odorami pochodzącymi z przemysłowych hodowli zwierząt;
- obowiązek instalowania urządzeń na emitorach w zakładach przemysłowych;
- prowadzenie monitoringu jakości powietrza,
- zwiększanie ekologicznej świadomości społeczeństwa.

---

⁴ Dopuszczalne poziomy hałas w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1109).

⁵ Dopuszczalne wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu określone są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 września 2012 r. *w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031).

2.6. Zasady ochrony zasobów wodnych i ich jakości

Ochrona wód polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności poprzez:

- utrzymanie jakości wody powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach;
- doprowadzenie jakości wody co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Do głównych zadań mających na celu ochronę zasobów wodnych i ich jakości należy:

- zachowanie i ochrona istniejącej sieci rzecznej oraz zbiorników wodnych i stawów,
- realizacja zadań wynikających z *Programu małej retencji dla województwa świętokrzyskiego* - min. budowa zbiornika „Oleszno”,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- wykluczenie z możliwości zabudowy obszarów znajdujących się w zasięgi obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
- ograniczenie emitorów zanieczyszczeń wód,
- racjonalne prace melioracyjne nie prowadzące do osuszania terenu,
- racjonalne prowadzenie gospodarki wodno - ściekowej, w tym rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenach zwartej zabudowy oraz wyposażanie rozproszonej zabudowy i obiektów zlokalizowanych poza zwartymi obszarami osadniczymi w indywidualne urządzenia oczyszczania ścieków,
- zachowanie, a w razie potrzeby rekonstrukcja, naturalnego otoczenia cieków,
- zachowanie pasa wolnego od zabudowy (nie dotyczy lokalizacji obiektów i urządzeń związanych z gospodarką wodną oraz z wykorzystaniem wód dla celów rekreacyjnych) od rzek, cieków i rowów melioracyjnych w celu zapewnienia prawidłowego ich funkcjonowania oraz możliwości dostępu do nich,
- zwiększenie retencji wód poprzez zalesienia, zadrzewienia zlewni, tworzenie zbiorników retencyjnych, niezabudowywanie naturalnych terenów zalewowych,
- nieprzekraczanie pojemności turystycznej cieku,
- prowadzenie gospodarki leśnej w sposób zapewniający utrzymanie wodochronnych funkcji lasów ochronnych,
- stosowanie odpowiednich zabezpieczeń przed przenikaniem zanieczyszczeń do podłoża w przypadku realizacji inwestycji stanowiących potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych,
- ograniczenie niekorzystnego oddziaływania elementów mogących negatywnie wpływać na jakość wód Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 408 Niecka Miechowska (NW),
- prowadzenie monitoringu zasobów i jakości wód.

W gminie Kluczewsko funkcjonują komunalne ujęcia wód podziemnych w miejscowościach: Kluczewsko, Dobromierz, Bobrowniki, Boża Wola, Zalesie. Każde z tych ujęć posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej, która obejmuje tereny ujęć wody oraz obszar wokół studzienek rewizyjnych i piezometrów w granicach istniejącego ogrodzenia.

W granicach stref ochronnych ujęć wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Podstawowymi ograniczeniami w zakresie zagospodarowania przestrzennego stref ochrony bezpośredniej ujęć wód są:

- zakaz użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody,
- nakaz zagospodarowania terenu zielenią,
- nakaz grodzenia terenu ochrony bezpośredniej,
- nakaz odprowadzania wód opadowych w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- nakaz odprowadzania poza granice terenu ochrony bezpośredniej ścieków z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w stosunku do terenów bezpośredniej ochrony ujęć wód podziemnych należy uwzględniać zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.).

2.7. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) poprzez powierzchnię ziemi rozumie się naturalne ukształtowanie terenu, glebę oraz znajdującą się pod nią ziemię do głębokości oddziaływania człowieka, z tym że pojęcie „gleba” oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody, powietrza i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie.

Ochrona powierzchni ziemi polega na:

- zapewnieniu jak najlepszej jej jakości, w szczególności poprzez:
  - racjonalne gospodarowanie,
  - zachowanie wartości przyrodniczych,
  - zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania,
  - ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania,
  - utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub co najmniej na poziomie wymaganych standardów,
  - doprowadzenie jakości gleby i ziemi co najmniej do wymaganych standardów, jeżeli nie są one dotrzymane,
  - zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem zabytków archeologicznych;
- zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom.

Działaniami mającymi na celu ochronę powierzchni ziemi i gleby są:

- ograniczanie zmiany sposobu użytkowania gleb zaliczonych do III klasy bonitacyjnej,
- przeciwdziałanie erozji wietrznej m.in. poprzez zachowanie w stanie naturalnym miedz i zadrzewień śródpolnych,
- prowadzenie trwałych użytków zielonych, zalesień lub upraw roślin wieloletnich metodą tarasową na stokach o nachyleniu powyżej 20°,

- prowadzenie upraw w poprzek stoku z wykorzystaniem roślin przeciwoerozyjnych na stokach o nachyleniu od 12 do 20°,
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
- racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym stwarzanie warunków do ich segregacji i likwidowanie dzikich wysypisk śmieci,
- dążenie do ograniczania wykorzystania nawozów sztucznych w rolnictwie,
- ekologizacja rolnictwa.

2.8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały wyznaczone wzdłuż rzeki Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej na podstawie danych z katastru wodnego przekazanych we wrześniu 2012 roku przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie obejmują granice wód powodziowych o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 100 lat ($P=1\%$).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują liczne ograniczenia w zakresie zagospodarowania terenu. Zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.), na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz biegu morskiego, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.

Ponadto w celu ochrony wód na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się:

- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody,
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

Należy podkreślić, że miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, wymagają uzgodnienia z dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej. Ponadto wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obowiązujące ograniczenia w zakresie zagospodarowania terenu, należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz decyzjach o warunków zabudowy.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach (Dz. U. z 2008n Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Sposób ustalania terenów zagrożonych oraz prowadzenia rejestru został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 czerwca 2007r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz. U. z 2007r., Nr 121, poz. 840). Na terenie gminy Kluczewsko nie ma wyznaczonych - na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) - **obszarów osuwania się mas ziemnych** (zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy). W przestrzeni gminy można jednak wskazać tereny potencjalnie narażone na osuwanie się mas ziemnych: obszary predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi, które zostały wskazane w dokumentach Państwowego Instytutu Geologicznego w ramach Systemu Ochrony Przeciwoświsiskowej a także obszary określone jako osuwiskowe w przekazanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, na potrzeby niniejszego dokumentu, katastrze wodnym.

Tereny predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi położone są w północno - wschodniej części gminy, na stromych zboczach najwyższych wzniesień Pasma Przedborsko - Małogoskiego (Krzemycza Góra, Góra Krzemyk). Tereny narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych towarzyszą korytom rzecznych rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej. Podkreślić należy, iż obszary predysponowane do występowania ruchów masowych nie są potwierdzone zwiadem terenowym, dlatego też nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego.

W obrębie tak zdefiniowanych obszarów potencjalnie narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych wskazuje się:

- ograniczenie istotnego ingerowania w naturalne ukształtowanie zboczy dolin rzecznych oraz najwyższych wzniesień; ograniczenie to nie dotyczy robót związanych z ochroną przeciwpowodziową i przeciwoświsiskową a także z budową dróg, urządzeń wodnych oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- stosowanie rozwiązań technicznych zapewniających stabilność zboczy;
- właściwe prowadzenie gospodarki rolnej, np. prowadzenie zabiegów agrotechnicznych w poprzek zbocza;
- zachowanie, pielęgnację i uzupełnianie roślinności ograniczającej erozję zboczy oraz utrzymanie ich stabilności.

W przypadku stwierdzenia przez starostę występowania terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy w ich granicach dodatkowo wskazuje się na:

- wykluczenie lub znaczne ograniczenie możliwości lokalizacji zabudowy;
- obowiązek, przy realizacji obiektów budowlanych, zachowania przepisów Prawa budowlanego, dotyczących opracowania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych a także, jeśli wystąpi taka potrzeba, dokumentacji geologiczno - inżynierskiej;
- obowiązek wskazania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

2.9. Obszary występowania surowców naturalnych, w tym obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

W gminie Kluczewsko występują udokumentowane złoża surowców skalnych - złoża piasków budowlanych, część z nich jest przedmiotem eksploatacji.

Tab. 4. Wykaz złóż surowców skalnych na terenie gminy Kluczewsko

Nazwa złoża	Rodzaj kopaliny	Forma złoża	Stan zagospodarowania złoża	Kopaliny wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]
Jakubowice	kruszywa naturalne	pokładowa	eksploatacja złoża zaniechana	złoża piasków budowlanych	1,56
Jakubowice I	kruszywa naturalne	wydma	eksploatacja złoża zaniechana	złoża piasków budowlanych	0,30
Pilczyca	kruszywa naturalne	pokładowa	złożo skreślone z bilansu zasobów	złoża piasków budowlanych	4,96
Pilczyca II	kruszywa naturalne	pokładowa	złożo skreślone z bilansu zasobów	złoża piasków budowlanych	4,05
Rzewuszyce	kruszywa naturalne	pokładowa	złożo zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	7,33
Rzewuszyce I	kruszywa naturalne	pokładowa	złożo zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,58
Rzewuszyce północ	kruszywa naturalne	pokładowa	złożo rozpoznane szczegółowo	złoża piasków budowlanych	0,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.pgi.gov.pl, stan na kwiecień 2013r.

Wyżej wymienione złoża znajdują się w całości w granicach gminy Kluczewsko. Jak wynika z danych zamieszczonych na geoportalu Państwowego Instytutu Geologicznego na fragment gminy Kluczewsko swoim zasięgiem wchodzi również złożo „Oleszno”, które znajduje się w sąsiedniej gminie Krasocin. Jest to złożo piasków budowlanych, które zostało wstępnie rozpoznane. Na rysunku *Kierunków* przedstawiono zasięg złóż, których eksploatacja została zaniechana, zagospodarowanych oraz rozpoznanych szczegółowo.

Na terenie gminy występują aktualnie dwa obszary górnicze - w miejscowościach Rzewuszyce i Zmarłe, w obrębie których prowadzona jest działalność wydobywcza metodą odkrywkową.

Tab. 5. Wykaz obszarów i terenów górniczych na terenie gminy Kluczewsko

Nazwa	Numer w rejestrze	Powierzchnia obszaru górniczego [m ²]	Powierzchnia terenu górniczego [m ²]	Wygaśnięcie koncesji	Zasoby przemysłowe [tys.Mg]	Rodzaj kopaliny
Rzewuszyce	10-13/3/163	56 961	72 876	31.12.2029	432	Kopaliny naturalne - złoża piasków budowlanych
Rzewuszyce I	10-13/3/172	19 016	31 947	31.12.2032	149	Kopaliny naturalne - złoża piasków budowlanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.geoportal.pgi.gov.pl, stan na marzec 2013r.

Niniejsze studium nie nakłada obowiązku wyznaczenia na tych terenach filaru ochronnego, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzania rozpoznania zasobów i dokumentacji złóż oraz, w przypadku pozytywnego rozpoznania, prowadzenia eksploatacji złóż kopalin w granicach ustanowionych obszarów górniczych. Ustanowienie nowych obszarów i terenów górniczych dopuszcza się na glebach o niskiej przydatności rolniczej (gleby klas V - VI) oraz na terenach leśnych po przeprowadzeniu niezbędnych badań i sporządzeniu wymaganych, zgodnie z przepisami odrębnymi, dokumentacji. Lokalizację nowych obszarów górniczych ogranicza się w zasięgu obszarowych form ochrony przyrody.

Eksploatacja złóż powinna być prowadzona z zachowaniem wymogów ochrony środowiska. Po zakończeniu eksploatacji należy przeprowadzić rekultywację w kierunkach określonych w wydanych koncesjach.

Obszary i tereny górnicze znajdujące się na terenie gminy należy uwzględnić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Jak wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011r. Nr 163 poz. 981, z późn. zm.), jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Powinien on zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania działalności określonej w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Projekt miejscowego planu wymaga uzgodnienia z właściwym organem nadzoru górniczego.

3. Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.1. Ogólne zasady ochrony dziedzictwa kulturowego

Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń, jak również dorobek naszych czasów. Posiada wartość materialną lub niematerialną, przekazaną przez poprzednie pokolenia, mającą znaczenie dla współcześnie żyjących. Zabytki zaś stanowią element dziedzictwa kulturowego, są materialnymi śladami przeszłości.

Podstawą prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.). Jak wynika z art. 18 i 19 tejże ustawy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy w szczególności uwzględnić ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W studium należy uwzględniać również ustalenia gminnego programu opieki nad zabytkami, istnieje także możliwość wyznaczenia stref ochrony konserwatorskiej obejmujących obszary, na których ustanawia się ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się w ich granicach zabytków.

Gmina Kluczewsko nie posiada opracowanej Gminnej ewidencji zabytków ani Gminnego programu opieki nad zabytkami. Obowiązek opracowania gminnej ewidencji zabytków został nałożony na samorządy przez ustawę o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W niniejszym studium wskazano obiekty, które zostały objęte wpisem do państwowego rejestru zabytków nieruchomych oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Wskazano także zabytki archeologiczne znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Dla obiektów i obszarów podlegających ochronie konserwatorskiej wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej. Obiekty i elementy krajobrazu kulturowego nieobjęte ochroną wymagają zinventaryzowania oraz przeanalizowania możliwości ujęcia ich w gminnej ewidencji zabytków.

Nadzór nad wszelkimi działaniami podejmowanymi w obrębie obiektów zabytkowych lub w ich sąsiedztwie prowadzi wojewódzki konserwator zabytków. Skuteczne zapobieganie dewastacji obiektów zabytkowych możliwe jest jednak jedynie za pośrednictwem zapisów w dokumentach planistycznych szczebla gminnego. Dokonuje się tego poprzez właściwe kształtowanie otoczenia obiektów zabytkowych, zapewnienie odpowiedniej ich ekspozycji, powiązań widokowych oraz niezagrażającego im sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu.

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego polityka przestrzenna gminy Kluczewsko powinna przebiegać w oparciu o następujące zasady generalne:

- dążenie do trwałego zachowania w przestrzeni gminy elementów składających się na lokalne dziedzictwo kulturowe, w szczególności obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków nieruchomych oraz wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- prowadzenie wszelkich prac konserwatorskich, restauratorskich, adaptacyjnych oraz robót budowlanych obiektów zabytkowych i ich otoczenia powinno odbywać się w ścisłej współpracy z wojewódzkim konserwatorem zabytków;

- racjonalne i zgodne z wymogami konserwatorskimi zagospodarowanie, użytkowanie oraz udostępnianie zespołów zabytkowych i zabytków, w tym na cele kulturalne i turystyczne (m.in. zespołu dworskiego w Kluczewsku, ruin zboru ariańskiego w Łapczynej Woli, parku dworskiego w Stanowiskach, obiektów sakralnych w Januszewicach, Kluczewsku i Stanowiskach);
- inicjowanie i wspieranie prac rewaloryzacyjnych najcenniejszych obiektów zabytkowych (m.in. parku dworskiego w Stanowiskach);
- zachowanie historycznych układów przestrzennych poszczególnych wsi (m.in. w Kluczewsku);
- zachowanie historycznych dominant przestrzennych i ich ekspozycji (w szczególności: obiektów kultu religijnego, wozowni w Kluczewsku, ruin zboru ariańskiego w Łapczynej Woli);
- ochrona ekspozycji i powiązań widokowych obiektów zabytkowych:
  - zakaz lokalizowania nowych obiektów, w tym naziemnych obiektów infrastruktury technicznej, przysłaniających lub dysharmonizujących ekspozycję zabytku,
  - dążenie do zachowania historycznych osi widokowych (w szczególności w kierunku lokalnych dominant przestrzennych i cennych obiektów: obiektów kultu religijnego, wozowni w Kluczewsku),
  - kształtowanie gabarytów wysokościowych zabudowy otoczenia zabytków w sposób nie przyczyniający się do ich przysłonięcia;
- zachowanie cmentarzy i mogił historycznych;
- promowanie lokalnych walorów dziedzictwa kulturowego;
- ustalenie sposobu użytkowania i zagospodarowania terenów uwzględniające wymogi ochrony archeologicznej;
- ustalenie szczegółowych zasad ochrony zabytków i obiektów o wartościach kulturowych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami, głównie poprzez:

- określenie rozwiązań niezbędnych do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
- uwzględnienie zasad i kierunków opieki nad zabytkami przy ustalaniu przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu;
- uwzględnienie zasad ochrony zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

3.2. Obszary i obiekty zabytkowe

3.2.1. Obszary i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.). W stosunku do obszarów i obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich. Oznacza on uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wszelkich prac budowlanych, działań i zamierzeń inwestycyjnych w zabytkach wpisanych do rejestru, w ich otoczeniu oraz w obszarach wpisanych do rejestru zabytków.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.) - 1. *Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:*

- 1) *prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;*
- 2) *wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;*
- 3) *prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;*
- 4) *prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;*
- 5) *prowadzenie badań archeologicznych;*
- 6) *przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;*
- 7) *trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;*
- 8) *dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;*
- 9) *zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;*
- 10) *umieszczenie na zabytku wpisanym do rejestru urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów (...);*
- 11) *podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru;*
- 12) *poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.*

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.) - 1. *Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.*

W przestrzeni gminy Kluczewsko znajduje się 10 obiektów wpisanych do państwowego rejestru zabytków nieruchomych. Zestawienie tych obiektów zamieszczono w tabeli poniżej.

Tab. 6. Zestawienie obiektów z terenu gminy Kluczewsko wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości

Lp.	Nazwa	Miejscowość	Okres powstania	Numer wpisu do rejestru
1.	Park dworski wraz z lipową aleją dojazdową	Dobromierz	XVIII wiek	A.912
2.	Kościół filialny p.w. Św. Podwyższenia krzyża	Januszewice	XVII wiek	A.913
3.	Kościół parafialny p.w. Św. Wawrzyńca	Kluczewsko	1787-1812, przebudowany w 1888 r.	A.914
4.	Park	Kluczewsko	XVII i XIX wiek	A.915/1-3
5.	Wozownia	Kluczewsko	I połowa XIX wieku.	A.915/1-3
6.	Oficyna dworska	Kluczewsko	I połowa XIX wieku	A.915/1-3
7.	Ruiny zboru ariańskiego	Łapczyzna Wola	przed 1629 rokiem	A.916
8.	Park dworski	Rączki	XIX wiek	A.917
9.	Kościół parafialny p.w. Św. Jakuba	Stanowiska	XV, przebudowa w XVII wieku, rozbudowa w 1800r., odbudowa w 1880r.	A.918
10.	Park dworski	Stanowiska	XIX wiek	A.919

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków na terenie województwa świętokrzyskiego - stan na 31 grudnia 2012r.

3.2.2. Obszary i obiekty wpisane do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Wojewódzka ewidencja zabytków prowadzona jest przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie całego województwa. Do wojewódzkiej ewidencji zabytków wpisywane są budynki i inne obiekty, które są przedmiotem zainteresowania wojewódzkiego konserwatora zabytków, a które zazwyczaj zamierza się wpisać do rejestru zabytków. Obiekty znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków muszą znaleźć się w gminnej ewidencji.

Na terenie gminy Kluczewsko znajduje się 27 obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków, ich zestawienie znajduje się w poniższej tabeli. Obiekty znajdujące się w tabeli zapisane w sposób wyróżniający się znajdują się w rejestrze zabytków nieruchomości województwa świętokrzyskiego.

Tab. 7. Zestawienia obiektów z terenu gminy Kluczewsko umieszczonych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Miejscowość	Nazwa zespołu	Nazwa obiektu	Okres powstania
Dobromierz		Park dworski wraz z lipową aleją dojazdową	XVIII i XIX wiek
Januszewice	Zespół kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża Św.	Kościół parafialny (d. filialny) p.w. Podwyższenia Krzyża Św.	początek XVII w, rozbudowa ok. 1900 r.

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO

		Cmentarz przykościelny	brak danych
Kluczewsko	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wawrzyńca	Kościół parafialny p.w. św. Wawrzyńca	1797 - 1812, przebudowa 1888 r.
		Ogrodzenie z 4 narożnymi kaplicami	poł. XIX w.
		Plebania	1920
		Cmentarz przykościelny	brak danych
	Zespół cmentarza parafialnego	Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	1832 r.
		Kaplica cmentarna	II połowa XIX w.
	Zespół podworski	Park	XVII, XVIII i XIX w
		Wozownia	I połowa XIX w.
		Oficyna dworska (rządcówka)	I połowa XIX w.
		Spichlerz dworski	I połowa XIX w.
Łączyna Wola		Ruiny zaboru ariańskiego	przed 1629 r.
		Dawna szkoła	1911 - 1912
Rączki	Zespół kościoła filialnego p.w. św. Trójcy	Kościół	1846 – 1865, remont 1978
		Brama - dzwonnica w ogrodzeniu	1865, przebudowa 1978
		Park	XVIII, przekomponowany XIX w. w
Stanowiska	Zespół kościoła p.w. św. Jakuba	Kościół parafialny p.w. św. Jakuba Apostoła	VX w., przebudowa XVII w., odbudowa 1880 r.
		Ogrodzenia z bramami i schodami	XIX w.
		Cmentarz przykościelny	brak danych
		Plebania	1 ćwierć XX w.
		Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	4 ćw. XIX w
		Park dworski	XIX w.
		Kapliczka słupowa przy wjeździe do parku	XIX w.
Stanowiska (dawniej miejscowość Koprusza)		Cmentarz rodowy	połowa XIX w
		Kaplica grobowa rodziny Czaplickich na cmentarzu rodowym	1879

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wykazu obiektów zabytkowych wyznaczonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, stan na 19.09.2012r.

3.3. Stanowiska archeologiczne

Stanowiska archeologiczne są miejscami będącymi śladem pobytu człowieka. Na ich obszarach znajdują się zabytki archeologiczne tj. fragmenty naczyń, narzędzia, kości, monety, groby, piece, ślady dawnych domów oraz inne wytwory człowieka. Zabytki archeologiczne są częścią europejskiego dziedzictwa archeologicznego. Zgodnie z zapisami Art. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), zabytki archeologiczne obejmujące pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany i relikty działalności gospodarczej, religijnej bądź artystycznej; podlegają ochronie i opiece bez względu na stan zachowania.

W stosunku do zabytków archeologicznych, w przypadku realizowania inwestycji na obszarze stanowisk archeologicznych znajdujących się w ewidencji zabytków AZP, prace ziemne należy poprzedzić weryfikacyjnymi sondażowymi badaniami archeologicznymi, na które należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; ich wyniki pozwolą na zajęcie stanowiska konserwatorskiego w sprawie zagospodarowania terenu.

Stanowiska archeologiczne występujące w granicach gminy Kluczewsko znajdują się w ewidencji zabytków archeologicznych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) i objęte są strefą archeologicznej ochrony biernej.

W obrębie stanowisk archeologicznych znajdujących się w ewidencji stanowisk archeologicznych AZP istnieje obowiązek uzgadniania i opiniowania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich prac inżynierskich i budowlanych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, wiążących się z pracami ziemnymi. Uzgodnienie i opiniowanie ma na celu ustalenie zakresu badań archeologicznych, wyprzedzających inwestycję. W obrębie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na gruntach rolnych możliwe jest dalsze rolnicze ich użytkowanie, pod warunkiem nie dopuszczenia do ich dewastacji.

Jak wynika z danych ewidencji stanowiska archeologicznych w granicach gminy Kluczewsko znajdują się 263 stanowiska archeologiczne. Żadne z nich nie zostało wpisane do rejestru zabytków. Zestawienie stanowiska archeologicznych zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 8. Wykaz stanowiska archeologicznych wskazanych w ewidencji zabytków archeologicznych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) znajdujących się w granicach gminy Kluczewsko

Id	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Miejscowość	Rodzaj obiektu	Okres powstania
1.	1	46	Bobrowniki	osada	późne średniowiecze/nowożytny
2.	2	47	Bobrowniki	ślad osadniczy, ślady osadnictwa	okres rzymski, nowożytny
3.	3	48	Bobrowniki	ślad osadniczy	pradzieje, nowożytny
4.	4	49	Bobrowniki	ślad osadnictwa, osada	średniowiecze, późne średniowiecze
5.	5	50	Bobrowniki	ślad osadnictwa, osada	nieokreślony, późne średniowiecze
6.	5	51	Bobrowniki	osada, ślad osadnictwa	okres rzymski, nowożytny
7.	7	52	Bobrowniki	ślad osadnictwa, osada	pradzieje, wczesne średniowiecze
8.	8	53	Bobrowniki	ślad osadnictwa	nowożytny
9.	9	54	Bobrowniki	ślad osadnictwa	nowożytny
10.	10	55	Bobrowniki	punkt osadniczy	neolit, okres rzymski
11.	11	56	Bobrowniki	osada, ślad osadnictwa	okres rzymski, nowożytny
12.	12	57	Bobrowniki	ślad osadnictwa	nowożytny
13.	1	15	Bobrowska Wola	ślady osadnictwa, k.polska	późne średniowiecze, nowożytny

PROJEKT STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO

14.	2	43	Bobrowska Wola	śląd osadniczy	nowożytny
15.	3	44	Bobrowska Wola	śląd osadniczy	nowożytny
16.	2	103	Brzeście	brak informacji	okres wczesnonowożytny
17.	1	102	Brzeście	Brak informacji	okres nowożytny
18.	3	104	Brzeście	punkt osadniczy	wczesnonowożytny/nowożytny
19.	4	105	Brzeście	punkt osadniczy	wczesnonowożytny/nowożytny
20.	5	106	Brzeście	punkt osadniczy	wczesnonowożytny/nowożytny
21.	6	107	Brzeście	punkt osadniczy	pełne średniowiecze/wczesnonowożytny
22.	7	108	Brzeście	punkt osadniczy	okres wczesnonowożytny
23.	8	109	Brzeście	punkt osadniczy	wczesnonowożytny/nowożytny
24.	1	3	Ciemiętniki	śląd osadniczy	paleolit/mezolit/neolit
25.	2	14	Ciemiętniki	śląd osadnictwa, osada	mezolit/neolit, wczesne średniowiecze, XVI-XVIII
26.	3	4	Ciemiętniki	śląd osadniczy	epoka kamienia
27.	4	5	Ciemiętniki	śląd osadniczy	epoka kamienia
28.	5	6	Ciemiętniki	śląd osadnictwa, cmentarzysko	epoka kamienia, okres prądziejowy
29.	6	7	Ciemiętniki	śląd osadniczy	neolit, okres prądziejowy
30.	8	22	Ciemiętniki	śląd osadnictwa, osada	okres rzymski, wczesne średniowiecze (XIII wiek)
31.	9	23	Ciemiętniki	śląd osadnictwa	późny neolit, epoka brązu, XV-XVI
32.	10	24	Ciemiętniki	śląd osadnictwa, osada	wczesna epoka brązu, XVIII-XIX wiek
33.	11	25	Ciemiętniki	śląd osadnictwa	okres prądziejowy lub wczesne średniowiecze, XVIII-XIX wiek
34.	11	35	Ciemiętniki	osada	XVII-XVIII wiek
35.	12	26	Ciemiętniki	śląd osadnictwa, ślady osadnictwa, osada	okres prądziejowy, późne średniowiecze, XVII-XIX wiek
36.	13	27	Ciemiętniki	śląd osadnictwa	prądzieje, XVIII-XIX wiek
37.	14	28	Ciemiętniki	śląd osadnictwa	okres prądziejowy, XVIII-XIX wiek
38.	15	29	Ciemiętniki	śląd osadniczy	okres prądziejowy
39.	16	30	Ciemiętniki	osada	neolit
40.	17	31	Ciemiętniki	śląd osadnictwa	neolit
41.	18	32	Ciemiętniki	śląd osadnictwa, osada	okres prądziejowy-neolit, XVIII-XIX wiek
42.	19	33	Ciemiętniki	śląd osadnictwa	wczesna epoka brązu
43.	20	34	Ciemiętniki	osada	XVIII-XIX wiek
44.	3	1	Ciemiętniki	śląd osadnictwa	paleolit/ mezolit/ neolit
45.	8	14	Dobromierz	brak informacji	późne średniowiecze i nowożytny
46.	5	11	Dobromierz	brak informacji	nowożytny
47.	6	12	Dobromierz	brak informacji	późne średniowiecze
48.	7	13	Dobromierz	brak informacji	późne średniowiecze i nowożytność
49.	9	15	Dobromierz	brak informacji	nowożytny
50.	10	16	Dobromierz	brak informacji	późne średniowiecze i nowożytny
51.	17	25	Dobromierz	brak informacji	nowożytny
52.	18	26	Dobromierz	brak informacji	neolit-wczesny brąz
53.	15	23	Dobromierz	brak informacji	późne średniowiecze i nowożytny
54.	16	24	Dobromierz	brak informacji	prądzieje
55.	3	1	Dobromierz	brak informacji	wczesne średniowiecze
56.	4	2	Dobromierz	brak informacji	halsztat
57.	19	27	Dobromierz	brak informacji	prądzieje
58.	20	28	Dobromierz	brak informacji	nowożytny
59.	13	21	Dobromierz	brak informacji	nowożytny
60.	12	20	Dobromierz	brak informacji	nowożytny
61.	11	19	Dobromierz	brak informacji	średniowiecze
62.	14	22	Dobromierz	brak informacji	nowożytny
63.	1	1	Dobromierz	osada?	k. przeworska
64.	1	4	Gradek	brak informacji	późne średniowiecze i nowożytność
65.	2	5	Gradek	brak informacji	późne średniowiecze i nowożytność
66.	1	36	Jakubowice	brak informacji	epoka kamienia
67.	4	39	Jakubowice	brak informacji	neolit

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO

68.	3	38	Jakubowice	osada, ślad osadniczy	okres rzymski, wczesne średniowiecze
69.	2	37	Jakubowice	brak informacji	neolit lub nieokreślony pradziej
70.	5	77	Jakubowice	ślad osadnictwa	nowożytny
71.	6	78	Jakubowice	ślad osadnictwa	nowożytna
72.	7	79	Jakubowice	ślad osadnictwa	epoka brązu, nowożytny
73.	10	84	Januszewice	ślady osadnictwa	nowożytny
74.	1	31	Januszewice	brak informacji	neolit
75.	2	32	Januszewice	brak informacji	wczesne średniowiecze
76.	3	33	Januszewice	brak informacji	nieokreślone pradziej
77.	4	34	Januszewice	brak informacji	okres wpływów rzymskich
78.	5	35	Januszewice	brak informacji	nieokreślone pradziej
79.	6	80	Januszewice	ślad osadnictwa	okres halsztacki, nowożytny
80.	7	81	Januszewice	osada	pełne średniowiecze
81.	8	82	Januszewice	brak informacji	okres lateński, kumycka, bliżej nieokreślone
82.	9	83	Januszewice	ślad osadnictwa	nowożytny
83.	1	40	Komparzów	ŚLADY OSADNICTWA, K. POLSKA	nowożytny
84.	2	41	Komparzów	ślad osadnictwa, ślady osadnictwa	nieokreślone pradziej, okres nowożytny
85.	3	42	Komparzów	ślad osadnictwa	nowożytny
86.	5	44	Komparzów	ślad osadnictwa	nowożytny
87.	6	45	Komparzów	ślad osadnictwa	nowożytny
88.	7	46	Komparzów	ślad osadnictwa	nowożytny
89.	8	47	Komparzów	ślad osadnictwa	nowożytny
90.	9	48	Komparzów	ślad osadnictwa	nowożytny
91.	10	49	Komparzów	ślady osadnictwa	nowożytny
92.	4	43	Komparzów	brak informacji	nowożytny
93.	1	4	Kluczewsko	osada	pełna faza wczesnego średniowiecza
94.	2	2	Kluczewsko	osada	pradziej/wczesna epoka brązu
95.	1	1	Kluczewsko	osada	EB/OWR, okres lateński, nowożytny
96.	3	3	Kluczewsko	osada	epoka brązu, okres rzymski
97.	4	5	Kluczewsko	osada	E.B., Ha
98.	5	6	Kluczewsko	osada	E.B., Ha
99.	6	7	Kluczewsko	brak informacji	schyłek epoki brązu, okres halsztacki
100.	7	8	Kluczewsko	osada	neolit, epoka brązu, okres wpływów rzymskich
101.	8	9	Kluczewsko	zespół dworski	XVII-XIX wiek
102.	10	50	Kluczewsko	ślady osadnictwa	nowożytny
103.	11	51	Kluczewsko	ślady osadnictwa	nowożytny
104.	12	52	Kluczewsko	ślad osadnictwa	późne średniowiecze i nowożytność
105.	13	53	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytny
106.	16	103	Kluczewsko	karta źle zeskanowana	brak informacji
107.	17	104	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytny
108.	18	105	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytna
109.	19	106	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytny
110.	20	107	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytny
111.	21	108	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytny
112.	22	109	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytny
113.	23	110	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nowożytny
114.	24	111	Kluczewsko	ślad osadniczy	nowożytny
115.	25	112	Kluczewsko	punkt osadniczy, ślad osadnictwa	okres rzymski, nowożytny
116.	26	113	Kluczewsko	ślady osadnictwa	nowożytny
117.	27	116	Kluczewsko	ślad osadnictwa	nieokreślony pradziejowy
118.	28	117	Kluczewsko	ślady osadnictwa	nowożytny
119.	29	118	Kluczewsko	cmentarzysko	halsztat
120.	30	119	Kluczewsko	brak informacji	neolit, halsztat
121.	14	55	Kluczewsko Staw pod Praczką	ślad osadnictwa	nieokreślone pradziej
122.	15	58	Kluczewsko,	ślad osadnictwa	nowożytny

PROJEKT STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO

			staw w Iwie		
123.	1	45	Kolonia Bobrowska	śląd osadnictwa	nowożytny
124.	1	9	Kolonia Mrowina	ślady osadnictwa, k. polska	nowożytny
125.	1	16	Kolonia Pilczyca	osada, k. prapolska	wczesne średniowiecze
126.	2	17	Kolonia Pilczyca	osada	średniowiecze
127.	3	18	Kolonia Pilczyca	śląd osadnictwa	neolit, II/III E. B., średniowiecze
128.	1	85	Komorniki	ślady osadnictwa	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE/ NOWOŻYTNOŚĆ
129.	2	1	Komorniki	osada/cmentarzysko	epoka kamienia/E.B. lub Ha
130.	3	2	Komorniki	śląd osadnictwa, osada?	epoka kamienia, epoka brązu lub okres halsztacki
131.	4	3	Komorniki	śląd osadnictwa	E.B. lub Ha, wczesne średniowiecze
132.	5	4	Komorniki	śląd osadnictwa	epoka brązu, wczesna epoka żelaza, wczesne-pełne średniowiecze
133.	7	23	Komorniki	osada	epoka brązu
134.	8	24	Komorniki	osada	epoka brązu
135.	9	25	Komorniki	osada	XVIII-XIX wiek
136.	4	5	Komorniki	śląd osadnictwa	epoka brązu, epoka brązu-wczesna epoka żelaza, wczesne-późne średniowiecze
137.	1	7	Kowale	Ślady osadnictwa, k. polska i k. prapolska	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE I OKRES NOWOŻYTNY
138.	1	29	Kowale	brak informacji	nowożytny
139.	2	30	Kowale	brak informacji	brak informacji
140.	1	63	Kresy	ślady osadnictwa	nowożytność
141.	1	8	Łapczyzna Woła	ślady osadnictwa, k. polska	późne średniowiecze i nowożytność
142.	2	11	Łapczyzna Woła	śląd osadnictwa	późne średniowiecze i nowożytny
143.	3	12	Łapczyzna Woła	ślady osadnictwa	późne średniowiecze i nowożytny
144.	4	26	Łapczyzna Woła	śląd osadnictwa	nowożytny
145.	2	2	Mrowina	grodzisko?, k. prapolska i łużycka	wczesne średniowiecze
146.	3	3	Mrowina	osada	wczesne średniowiecze III wiek
147.	4	4	Mrowina	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytny
148.	5	5	Mrowina	śląd osadnictwa	okres rzymski, późne średniowiecze, nowożytny
149.	6	6	Mrowina	śląd osadnictwa	późne średniowiecze i nowożytny
150.	9	39	Mrowina	osada, śląd osadnictwa	okres halsztacki/lateński, późne średniowiecze i nowożytny
151.	10	40	Mrowina	osada	lateński
152.	11	41	Mrowina	osada	lateński
153.	12	42	Mrowina	śląd osadnictwa	nowożytny
154.	14	11	Mrowina	cmentarzysko	k. łużycka
155.	15	16	Mrowina	osada	k. łużycka
156.	16	17	Mrowina	śląd osadnictwa	k.nieokreślone
157.	17	18	Mrowina	śląd osadnictwa	k. łużycka
158.	13	10	Mrowina	cmentarzysko, osada	k. przeworska
159.	8	18	Mrowina	brak informacji	średniowiecze
160.	1	1	Mrowina	brak informacji	IV epoka brązu
161.	7	17	Mrowina	brak informacji	nowożytny
162.	2	10	Mrowina Kolonia	osada	WP. RZYM.
163.	2	2	Nowiny	śląd osadnictwa/osada?	E.K. lub E.B./OWR
164.	3	3	Nowiny	osada	E.B. lub Ha
165.	5	13	Nowiny	śląd osadnictwa	E.B.?

PROJEKT STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO
TOM II - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KLUCZEWSKO

166.	6	14	Nowiny	śląd osadnictwa	paleolit, mezolit
167.	7	33	Nowiny	śląd osadnictwa osada	paleolit, mezolit, okres rzymski
168.	1	1	Nowiny	osada?	wczesna epoka żelaza, okres rzymski
169.	4	4	Nowiny	nieokreślone	epoka kamienia
170.	2	38	Piaski	śląd osadnictwa, punkt osadniczy	neolit, epoka brązu
171.	3	2	Piaski	brak informacji	brak informacji
172.	2	11	Pilczyca	brak informacji	brak informacji
173.	1	10	Pilczyca	osada	okres wpływów rzymskich/ późne średniowiecze, nowożytny
174.	3	13	Pilczyca	brak informacji	okres prehistoryczny
175.	5	16	Pilczyca	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
176.	4	14	Pilczyca	nieokreślona	nieokreślony
177.	6	15	Pilczyca	śląd osadnictwa	okres halszacki
178.	7	15	Pilczyca	osada	wczesne średniowiecze
179.	8	12	Pilczyca	śląd osadnictwa	paleolit lub mezolit, nieokreślone pradzieje
180.	9	17	Pilczyca	śląd osadnictwa	epoka kamienia
181.	10	56	Pilczyca	ślady osadnictwa	nowożytny
182.	11	57	Pilczyca	śląd osadnictwa, ślady osadnictwa	halsztat, nowożytny
183.	12	59	Pilczyca	osada	późne średniowiecze i nowożytny
184.	13	60	Pilczyca	śląd osadniczy	halsztat?, późne średniowiecze i nowożytny
185.	14	61	Pilczyca	śląd osadnictwa	późne średniowiecze-nowożytny
186.	15	62	Pilczyca	śląd osadnictwa	nowożytny
187.	16	63	Pilczyca	śląd osadnictwa	nowożytny
188.	17	64	Pilczyca	ślady osadnictwa	nowożytny
189.	18	65	Pilczyca	śląd osadnictwa	nowożytny
190.	19	66	Pilczyca	śląd osadnictwa	epoka brązu, nowożytny
191.	20	67	Pilczyca	śląd osadnictwa	nowożytny
192.	21	68	Pilczyca	śląd osadnictwa	nowożytny
193.	22	69	Pilczyca	śląd osadnictwa	nowożytny
194.	23	70	Pilczyca	śląd osadnictwa	nowożytny
195.	24	71	Pilczyca	punkt osadniczy	halsztat
196.	25	72	Pilczyca	osada?	epoka brązu
197.	26	73	Pilczyca	osada, śląd osadnictwa	późne średniowiecze i nowożytność, okres rzymski
198.	27	74	Pilczyca	śląd osadnictwa, ślady osadnictwa	halsztat, nowożytny
199.	28	75	Pilczyca	śląd osadnictwa	lateński, wczesne średniowiecze
200.	29	76	Pilczyca	ślady osadnictwa	nowożytny
201.	1	54	Praczk	śląd osadnictwa	nowożytny
202.	8	5	Raczki	osada	średniowiecze-pełna epoka brązu
203.	9	13	Raczki	osada	k. łużycka
204.	10	6	Raczki	cmentarzysko	brak informacji
205.	11	35	Raczki	osada	k. łużycka
206.	12	36	Raczki	osada	średniowiecze-późna epoka brązu
207.	13	37	Raczki	osada	epoka brązu, nowożytny
208.	2	6	Raczki	brak informacji	pradzieje
209.	1	3	Raczki	brak informacji	epoka kamienia
210.	4	8	Raczki	brak informacji	późne średniowiecze i nowożytność
211.	5	9	Raczki	brak informacji	średniowiecze
212.	6	10	Raczki	brak informacji	nowożytny
213.	3	7	Raczki	brak informacji	nowożytny
214.	2	19	Rzewuszyce	brak informacji	okres wpływów rzymskich
215.	1	18	Rzewuszyce	osada	wczesne ?średniowiecze
216.	3	20	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	epoka brązu, okres wpływów rzymskich
217.	4	21	Rzewuszyce	brak informacji	okres wpływów rzymskich
218.	5	22	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich
219.	6	24	Rzewuszyce	brak informacji	epoka brązu, późne średniowiecze
220.	7	26	Rzewuszyce	brak informacji	okres halszacki

221.	6	23	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	epoka brązu, okres wpływów rzymskich
222.	7	25	Rzewuszyce	brak informacji	brak informacji
223.	8	27	Rzewuszyce	brak informacji	neolit-epoka brązu-wczesna epoka żelaza
224.	9	28	Rzewuszyce	osada	młodsza epoka kamienia-młodsza epoka brązu, okres lateński-okres rzymski
225.	10	29	Rzewuszyce	osada	neolit, okres rzymski
226.	11	30	Rzewuszyce	cmmentarzysko ciałopalne	epoka brązu, okres lateński
227.	12	86	Rzewuszyce	osada, ślad osadnictwa	wczesna epoka brązu, epoka kamienia, pradzieje
228.	13	87	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	okres rzymski, nowożytny
229.	14	88	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	nowożytny
230.	15	89	Rzewuszyce	śląd osadnictwa, osada	późne średniowiecze i nowożytny, XV-XVI wiek
231.	16	90	Rzewuszyce	brak informacji	okres rzymski
232.	17	91	Rzewuszyce	osada, ślad osadnictwa	nowożytny
233.	18	92	Rzewuszyce	śląd osadniczy	okres lateński/rzymski, nowożytny
234.	19	93	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	okres rzymski, nowożytny
235.	20	94	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	nowożytny
236.	21	95	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	nowożytny
237.	22	96	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	nowożytny
238.	23	97	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	nowożytny
239.	24	98	Rzewuszyce	śląd osadniczy	nowożytny
240.	25	99	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	nowożytny
241.	26	100	Rzewuszyce	ślady osadnictwa	nowożytny
242.	27	101	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	nowożytny
243.	28	102	Rzewuszyce	osada	okres rzymski
244.	29	114	Rzewuszyce	ślady osadnictwa	okres rzymski
245.	30	115	Rzewuszyce	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
246.	31	17	Rzewuszyce	osada	okres rzymski, XVII-XVIII wiek
247.	32	18	Rzewuszyce	śląd osadnictwa, osada	epoka kamienia, wczesna epoka żelaza, epoka brązu, okres rzymski
248.	33	44	Rzewuszyce	osada	XVII-XVIII
249.	34	45	Rzewuszyce	osada	okres rzymski
250.	35	46	Rzewuszyce	osada	epoka brązu
251.	36	47	Rzewuszyce	osada	okres rzymski
252.	37	48	Rzewuszyce	osada	XII-XIII wiek
253.	2	14	Stanowiska	śląd osadnictwa	schyłek średniowiecza i nowożytny
254.	1	13	Stanowiska	śląd osadnictwa	nowożytność
255.	3	19	Stanowiska	śląd osadnictwa	średniowiecze, nowożytny
256.	4	20	Stanowiska	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze, późne średniowiecze, nowożytność
257.	5	21	Stanowiska	śląd osadnictwa	nowożytny
258.	6	22	Stanowiska	śląd osadnictwa	schyłek późnego średniowiecza i nowożytny
259.	7	24	Stanowiska	śląd osadnictwa	późne średniowiecza
260.	8	25	Stanowiska	śląd osadnictwa	nowożytny
261.	1	23	Żabieniec	brak informacji	mezolit
262.	1	19	Zabrodzie	ślady osadnictwa	pradzieje
263.	2	53	Zabrodzie	osada	XVIII-XIX wiek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Kielcach.

3.4. Strefy ochrony konserwatorskiej

Strefy ochrony konserwatorskiej są to obszary wskazywane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla których obowiązują zapisane w ustaleniach dokumentów planistycznych

ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Dla obiektów i obszarów podlegających ochronie konserwatorskiej wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej.

3.5. Dobra kultury współczesnej oraz miejsca pamięci narodowej

Zgodnie z art. 2 ust. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r. poz. 647, z późn. zm.) dobrami kultury współczesnej są niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna. Definicja ta wyróżnia miejsca pamięci, w gminie Kluczewsko występują miejsca i pomniki pamięci rozumiane jako miejsca pamięci narodowej. Pojęcie to stosuje się do grobów, cmentarzy wojennych lub obiektów budowlanych albo jego pozostałości, upamiętniające postaci lub wydarzenia znaczące dla Narodu i Państwa Polskiego, a w szczególności pomniki, krzyże przydrożne, kapliczki, kopce lub inne obiekty czy też przedmioty związane z wydarzeniami lub postaciami znaczącymi dla dziedzictwa Narodu i Państwa Polskiego (w szczególności tablice pamiątkowe).

W gminie Kluczewsko zidentyfikowano 11 miejsc pamięci narodowej. Jednocześnie wskazuje się na możliwość rozszerzenia ich listy oraz wyróżnienia miejsc określanych jako dobra kultury współczesnej na dalszych etapach prac planistycznych - w trakcie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W niniejszym Studium proponuje się następujące zasady generalne ochrony miejsc i pomników pamięci narodowej:

- ochroną powinny być objęte miejsca i pomniki pamięci narodowej oraz ich najbliższe otoczenie;
- zachowanie strefy ekspozycji miejsc i pomników pamięci narodowej;
- ograniczenie możliwości lokalizacji wolnostojących form reklamowych w odległości mniejszej niż 20 m;
- wyznaczanie przeznaczenia oraz funkcji terenu znajdującego się w najbliższym sąsiedztwie miejsc i pomników pamięci narodowej w sposób nie kolidujący przestrzennie ani znaczeniowo z symboliką miejsca.

Szczegółowe wytyczne dotyczące działań inwestycyjnych w najbliższym otoczeniu miejsc i pomników pamięci narodowej powinny zostać zawarte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tab. 9. Wykaz miejsc i pomników pamięci narodowej w gminie Kluczewsko

Lp.	Rodzaj	Okres/ data powstania	Miejscowość	Przybliżona lokalizacja
1.	pomnik	01.09.1989	Kluczewsko	na zbiegu ulicy Nowej i ulicy 1-go Maja w Kluczewsku
2.	pojedyncza mogiła	1945	Kluczewsko	cmentarz rzymsko-katolicki w Kluczewsku
3.	mogiła zbiorowa	okres powojenny	Kluczewsko	cmentarz rzymsko-katolicki w Kluczewsku
4.	płyta nagrobna	nie jest znany	Kluczewsko	obok kaplicy cmentarnej

5.	mogiła	ogrodzenie mogiły i ustawienie krzyża wykonano w 1993 roku	Krogulec	w lesie przy drodze Nowiny - Krogulec
6.	mogiła	ogrodzenie mogiły i ustawienie krzyża wykonano w 1993 roku	Krogulec	w lesie przy drodze Nowiny - Krogulec, 2 mogiły obok siebie
7.	mogiła	ogrodzenie mogiły i ustawienie krzyża wykonano w 1993 roku	Krogulec	w lesie przy drodze Nowiny - Krogulec, 2 mogiły obok siebie
8.	pomnik	26.07.1992	Rudka	przy drodze wojewódzkiej Kluczewsko - Oleszno (lewa strona drogi)
9.	pomnik nagrobny	początkowo tylko grób, w latach 70-tych wykonano płytę, w roku 1990 wykonano pomnik w obecnym kształcie	Stanowiska	cmentarz parafialny w Stanowiskach, 20m od drogi dojazdowej do cmentarza (droga do wsi Boża Wola)
10.	głaz z tablicą	1942	Stanowiska	cmentarz parafialny w Stanowiskach
11.	krzyż metalowy	1945	Stanowiska	cmentarz parafialny w Stanowiskach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie kart ewidencyjnych miejsc pamięci narodowej, stan na wrzesień 2012r.

3.6. Pomniki zagłady i ich strefy ochronne

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady, w związku z czym nie wyznacza się ich stref ochronnych.

4. Kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Kluczewsko

4.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów

Podstawą określenia kierunków zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy były wnioski wynikające z analizy uwarunkowań stanu istniejącego, dotychczasowej polityki przestrzennej gminy (dotychczas obowiązującego studium oraz wydanych decyzji o warunkach zabudowy i o pozwoleniu na budowę), a także wniesionych wniosków o zmianę przeznaczenia terenów.

Przeprowadzone analizy wskazują na generalny podział gminy na część północną - o wyraźnych walorach środowiska przyrodniczego i południową - wyłączoną z obszarowych form ochrony przyrody. Pod względem struktury funkcjonalno - przestrzennej gminę Kluczewsko można podzielić na trzy główne strefy:

- **strefę dolin rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej** - położoną wzdłuż zachodniej granicy gminy (rzeka Pilica) oraz przebiegającej w jej części południowej rzeki Czarnej Włoszczowskiej. Strefa ta obejmuje tereny o wyraźnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, które objęte są różnorodnymi formami ochrony przyrody. Strefa ta znajduje się w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, miejscowo występują tereny zagrożone uruchomieniem się procesów osuwiskowych. Obszary te powinny być wyłączone z możliwości zabudowy, wyjątek stanowią tereny już zainwestowane. Obszary te mogą pełnić funkcje turystyczne i krajobrazowe.
- **strefę obejmującą wzgórza pasma Przedborsko - Małogoskiego** - położoną w północno - wschodniej części gminy. Strefa ta obejmuje tereny o wyraźnie urozmaiconym ukształtowaniu terenu, objęte różnorodnymi formami ochrony przyrody, w tym ochroną rezerwatową. W strefie tej występują obszary określone jako predysponowane do występowania ruchów masowych ziemi, które zostały wyznaczone w ramach Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej przez Państwowy Instytut Geologiczny. W strefie tej powinna być ograniczona możliwość swobodnego rozwoju zabudowy. Obszary te powinny być rozwijane w kierunku turystyki krajobrazowej uwzględniającej zadania ochronne.
- **strefę obejmującą południowe fragmenty gminy oraz tereny poza dolinami rzecznyymi i pasmem wzniesień** - obejmującą obszary, na których występują sprzyjające warunki dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, działalności gospodarczej oraz produkcji rolnej. Obszary te pełnią w głównej mierze funkcje rolnicze, a w znacznej części są też porośnięte lasami. Zabudowa poszczególnych wsi rozwija się wzdłuż ciągów komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

W strefie dolin rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej zakłada się przede wszystkim ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami dla występujących na tym obszarze form ochrony przyrody przy jednoczesnym uwzględnieniu ograniczeń wynikających z położenia w strefie szczególnego zagrożenia powodzią. **W strefie dolin rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej dąży się w Studium między innymi do:**

- spełniania wymogów i przestrzegania ograniczeń ustanowionych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody: Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Górnej Pilicy (PLH260018), Przedborski Park Krajobrazowy, Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu;

- ochrony dolin rzecznych przed zabudową i zainwestowaniem;
- udostępnienia dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych gminy;
- ochrony terenów szczególnego zagrożenia powodzią przed zabudową i zalesieniem, które mogą utrudniać ochronę przed powodzią lub zwiększać zagrożenie powodziowe;
- zakazu likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub robót dotyczących urządzeń wodnych;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub robót dotyczących urządzeń wodnych.

W strefie obejmującej wzgórze pasma Przedborsko - Małogoskiego również zakłada się ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami dla występujących w tym obszarze form ochrony przyrody. **W strefie obejmującej wzgórze pasma Przedborsko - Małogoskiego dąży się w Studium między innymi do:**

- spełniania wymogów i przestrzegania ograniczeń ustanowionych dla obszarów objętych formami ochrony przyrody: Rezerwat przyrody Bukowa Góra, Rezerwat przyrody Murawy Dobromierskie, Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Przedborska (PLH260004), Przedborski Park Krajobrazowy;
- ochrony najwyższych wzniesień przed intensywną zabudową i zainwestowaniem oraz prowadzeniem robót budowlanych mogących uruchomić ruchy masowe ziemi;
- udostępnienia dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych gminy przy jednoczesnym ograniczaniu nadmiernej antropopresji;
- zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwosuwiskowym lub robót dotyczących urządzeń wodnych.

Najintensywniejszy rozwój funkcjonalno - przestrzenny gminy zakłada się w strefie obejmującej południowe fragmenty gminy oraz tereny poza dolinami rzecznyymi i pasmem wzniesień, głównie wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. W ramach tej strefy nastąpi rozwój obszarów przeznaczonych dla zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, letniskowej, usługowej oraz działalności produkcyjnej. W dalszym ciągu dominować będzie działalność rolnicza. W strefie tej dąży się w Studium między innymi do:

- spełniania wymogów i przestrzegania ograniczeń dla obszarów objętych formami ochrony przyrody;
- udostępnienia dla ruchu turystycznego walorów przyrodniczych gminy;
- wyznaczenia nowych terenów pod zabudowę siedliskową, mieszkaniową, letniskową oraz dla funkcji usługowych i produkcyjno - usługowych w celu umożliwienia rozwoju gospodarczego gminy;
- umożliwienia rozwoju działalności usługowej oraz produkcji i wytwórczości
- zachowania charakteru zabudowy wsi, z możliwością adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej na nowe funkcje oraz ustalenie odpowiednich parametrów dla nowej zabudowy;
- wyznaczania nowych terenów pod zabudowę w sposób mający na celu zapobieganie zlewaniu się jednostek osadniczych w jeden ciąg;

- utrzymania dotychczasowej funkcji oraz wzrostu znaczenia miejscowości Kluczewsko, jako centrum gminy;
- ochrony i wyeksponowania wartościowych kulturowo i historycznie obiektów oraz ich otoczenia;
- ochrony gruntów rolnych przed zabudową, w tym w szczególności gleb o wysokich klasach bonitacyjnych (III);
- zwiększania lesistości gminy poprzez wyznaczanie na gruntach najmniej przydatnych dla produkcji rolniczej terenów rolnych z możliwością zalesienia;
- umożliwienia rozwoju działalności wydobywczej na terenach rozpoznanych zasobów złóż kopalin, które występują na glebach klas V - VI, poza granicami obszarowych form ochrony przyrody;
- umożliwienie rozwoju alternatywnych źródeł energii na terenach poza zasięgiem Obszarów Natura 2000;
- ochrony przed zabudową dolinek cieków spływających do Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej;
- modernizacji układu komunikacyjnego w celu poprawy stanu nawierzchni dróg gminnych, zwłaszcza dróg o nawierzchni nieutwardzonej.

W kierunkach zmian zagospodarowania przestrzennego gminy wyróżnić można **dwie zasadnicze grupy terenów**, które poprzez silnie zróżnicowane uwarunkowania środowiskowe, przestrzenne i gospodarcze cechują się odmiennymi celami polityki przestrzennej i kierunkami zagospodarowania. Są to:

- **obszary zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania,**
- **obszary otwarte.**

W pierwszej grupie obszarów przewiduje się dalszy rozwój terenów zabudowanych i zainwestowanych lub też dopuszczenie inwestycji na nowych, dotychczas niezabudowanych terenach. Są to rejony poszczególnych wsi, w tym w pierwszej kolejności strefy zwartej zabudowy, oraz obszary sąsiadujące z nimi, zwłaszcza wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych (zasada ta nie dotyczy terenów zlokalizowanych wzdłuż drogi wojewódzkiej). Tereny zainwestowane i dopuszczone do zainwestowania obejmują obszary przeznaczone zwłaszcza dla zabudowy: zagrodowej, zagrodowo-usługowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, rekreacji indywidualnej, usług, produkcji i usług oraz różnego typu zieleni urządzonej, powierzchniowej eksploatacji surowców, infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny otwarte to rejony naturalne, dotychczas niezabudowane i niezainwestowane. Służą one przede wszystkim gospodarce rolnej, leśnej i wodnej, a także zachowaniu lokalnych i ponadlokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Terenami otwartym w gminie Kluczewsko są istniejące tereny rolne, leśne i wód powierzchniowych oraz tereny rolne z możliwością wprowadzenia zalesień.

4.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz przeznaczenia terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Ustalenia dotyczące kierunków i wskaźników zagospodarowania i przeznaczenia terenów stanowią wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4.2.1. Przeznaczenie terenów

Realizując kierunki zagospodarowania przestrzennego, wyznaczone w niniejszym Studium, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy także uwzględniać istniejące użytkowanie i zagospodarowanie terenów, wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz o pozwoleniu na budowę, a ponadto szczegółowe uwarunkowania środowiska przyrodniczego (ukształtowanie terenu, wody powierzchniowe, formy ochrony przyrody, zieleń, itp.) i kulturowego. Dlatego na etapie opracowania planu miejscowego, dopuszcza się pewne korekty granic poszczególnych terenów przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania. Ponadto w planach miejscowych zawsze możliwe jest zmniejszenie powierzchni terenów przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania oraz pozostawienie ich w dotychczasowym użytkowaniu rolnym lub leśnym.

Określone w Studium przeznaczenie, przypisane poszczególnym terenom, rozumieć należy, jako podstawowe (wiodące). Zatem w ramach każdej ustalonej funkcji na danym obszarze dopuszcza się wydzielenie terenów dla lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dróg oraz zieleni. Dopuszcza się także, ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną w gminie, wydzielanie terenów pod usługi lub nieuciążliwą produkcję w ramach terenów o innej funkcji wiodącej o ile nie spowoduje to powstania uciążliwości dla terenów sąsiednich, zwłaszcza podlegających ochronie (np. akustycznej, konserwatorskiej lub związanej z wyznaczonymi formami ochrony przyrody).

Ustala się, iż zespoły zabudowy powinny tworzyć zwartą, pod względem wizualnym, przestrzeń zurbanizowaną. Ponadto, nową zabudowę należy lokalizować w odległości minimum 12 m od granicy lasu (w granicach Przedborskiego Parku Krajobrazowego zalecane jest zachowanie pasa terenu bez zabudowy o szerokości minimum 100 m), a także odsunąć ją (wraz z ogrodzeniami) od rzek, cieków i zbiorników wodnych, ze względu na konieczność zapewnienia dostępu do wód oraz zachowania systemu ciągów ekologicznych w dolinach. Odległość ta jest zależna od indywidualnych ustaleń z instytucjami zarządzającymi zasobami wodnymi oraz przepisów odrębnych (w granicach Przedborskiego Parku Krajobrazowego odległość ta wynosi 100 m, wyjątek stanowią obiekty służące turystyce, gospodarce wodnej lub rybackiej).

Kierunki zagospodarowania przestrzennego wyznaczono uwzględniając dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania terenu. Wyznaczenie nowych terenów pod zainwestowanie podyktowane było między innymi wnioskami złożonymi przez lokalną społeczność o zmianę funkcji terenu oraz wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy i o pozwoleniu na budowę. Inną przesłanką do wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych było uzupełnienie oraz kontynuacja istniejącej zabudowy.

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów zainwestowanych i dopuszczonych do zainwestowania:

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej (RM)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej. W granicach terenów RM dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych i drobnego rzemiosła (głównie jako wbudowane w budynek mieszkalny lub gospodarczy). W ramach terenów RM możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy związanej z agroturystyką i rekreacją indywidualną (przy czym nowe budynki powinny posiadać parametry domów mieszkalnych dla tradycyjnej zabudowy zagrodo-

wej), jak i adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Na terenach RM położonych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, nie powinno się dopuszczać przemysłowego chowu lub hodowli zwierząt, kwalifikującego się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz przeznaczone dla lokalizacji nowej. W granicach terenów MN występuje pojedynczo również zabudowa zagrodowa, która może być zachowana lub adaptowana na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, rekreacji indywidualnej, agroturystyki. W ramach terenów MN możliwa jest lokalizacja indywidualnej zabudowy rekreacyjnej, przy czym nowe budynki powinny posiadać parametry domów mieszkalnych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Na terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych (głównie w parterach budynków).
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług nieuciążliwych (MNU)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług nieuciążliwych oraz przeznaczone dla lokalizacji nowej. W granicach terenów MNU dopuszcza się zachowanie zabudowy zagrodowej, adaptowanie jej na potrzeby zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej. Na terenach MNU funkcję dominującą powinna pełnić zabudowa mieszkaniowa, a usługi funkcję uzupełniającą i towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej. Na terenach MNU przewiduje się lokalizację wyłącznie usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kultury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła, obsługi technicznej, naprawy pojazdów mechanicznych, stacje obsługi lub remontowe sprzętu budowlanego i rolniczego, itp., które nie kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (MW)** - obejmują tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. W granicach terenów MW dopuszcza się lokalizację nieuciążliwych usług podstawowych w parterach budynków.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług nieuciążliwych (MWU)** - obejmują tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług nieuciążliwych.
- **Tereny przeznaczone dla zabudowy rekreacji indywidualnej (ML)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy rekreacji indywidualnej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej. W ramach terenów ML możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o niskiej intensywności.
- **Tereny przeznaczone dla usług (U)** - obejmują tereny przeznaczone dla usług nieuciążliwych, służących zaspokojeniu podstawowych potrzeb ludności, takich jak: usługi handlu detalicznego (z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²), administracji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, kultu religijnego, kul-

tury, nauki, oświaty, rozrywki, wypoczynku, rekreacji, sportu, turystyki, hotelarstwa, gastronomii, biur, banków, rzemiosła, obsługi technicznej, naprawy pojazdów mechanicznych, stacje paliw, stacje obsługi lub remontowe sprzętu budowlanego i rolniczego, itp., które nie kwalifikują się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko Tereny U obejmują między innymi istniejące kościoły, a także szkoły gminne, ośrodek zdrowia, urzędy itp.

- **Tereny przeznaczone dla zabudowy zagrodowej i produkcyjno - usługowej (RM/PU)** - obejmują tereny istniejącej zabudowy zagrodowej i produkcyjno - usługowej oraz tereny przeznaczone dla lokalizacji nowej. W granicach terenów RM/PU możliwa jest lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (przy czym nowe budynki powinny posiadać parametry domów mieszkalnych zabudowy zagrodowej), jak i adaptacja dla tych funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej. Na terenach tych dopuszcza się realizację obiektów produkcyjnych, gospodarczych, inwentarskich, magazynowych oraz usługowych. Na terenach RM/PU położonych w miejscowościach Ciemiętniki i Rudka dopuszcza się adaptację istniejącej zabudowy na cele związane z agroturystyką.
- **Tereny przeznaczone dla obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych oraz dla usług (RU)** - obejmują tereny istniejącej i planowanej zabudowy produkcyjnej, gospodarczej, inwentarskiej, magazynowej a także usługowej, towarzyszącej lub związanej z produkcją rolną i hodowlą zwierząt.
- **Tereny przeznaczone dla chowu i hodowli zwierząt (RC)** – obejmują tereny istniejącej i planowanej zabudowy związanej z chowem i hodowlą zwierząt.
- **Tereny przeznaczone na cele produkcyjno - usługowe (PU)** - obejmują tereny przeznaczone na cele produkcyjne, przemysłowe, magazynowo-składowe i usługowe, jednak z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m². W granicach terenów PU zakazuje się lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej.
- **Tereny przeznaczone na cele produkcyjno - usługowe, z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (PU/MN)** - obejmują teren przeznaczony na cele produkcyjne, przemysłowe, magazynowo-składowe i usługowe, jednak z wyłączeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² z towarzyszącą zabudową mieszkaniową jednorodziną (dom właściciela).
- **Tereny przeznaczone do powierzchniowej eksploatacji surowców pospolitych (PG)** - obejmują głównie obszary i tereny górnicze posiadające koncesje na wydobywanie kopalin. Na terenach PG ustala się powierzchniową eksploatację surowców pospolitych. W ich obrębie obowiązuje zakaz zabudowy mieszkaniowej, dopuszcza się lokalizację zabudowy towarzyszącej związanej z eksploatacją kruszywa naturalnego (np.: budynków gospodarczych czy wiat). Po zakończeniu eksploatacji tereny te winny być obowiązkowo rekultywowane, zgodnie z kierunkami określonymi w koncesjach.
- **Tereny przeznaczone dla usług turystyki, sportu i rekreacji (UTS)** - obejmują tereny przeznaczone dla różnego typu obiektów i urządzeń związanych z turystyką, sportem i rekreacją, tj. ośrodków wczasowych i wypoczynkowych, pól kempingowych, hoteli, obiektów gastronomicznych, z uzupełniającymi usługami handlu detalicznego oraz boisk sportowych itp., z uzupełniającymi usługami gastronomii, handlu i obiektami szatniowo - sanitarnymi.

- **Tereny przeznaczone dla zieleni urządzonej i usług (ZPU)** - obejmują tereny, na których znajdują się zabytkowe parki podworskie oraz zabytkowe ruiny znajdujące się w otoczeniu zieleni. W granicach terenów ZPU możliwa jest lokalizacja usług nieuciążliwych w otoczeniu zieleni urządzonej.
- **Tereny przeznaczone dla zieleni urządzonej (ZP)** - obejmują tereny przeznaczone dla różnego typu zieleni ogólnodostępnej, urządzonej w formie parków, zieleńców, ogrodów, skwerów, placów zabaw, z dopuszczeniem lokalizowania małej architektury. Dopuszczalne jest także pozostawienie tych terenów, do czasu wypełnienia zabudową sąsiadujących z nimi terenów inwestycyjnych, jako rolnych lub zieleni nieurządzonej.
- **Tereny przeznaczone na cmentarze (ZC)** - obejmują tereny istniejących cmentarzy. Część z nich, o charakterze zabytkowym, podlega ochronie. Dla terenów czynnych cmentarzy obowiązuje - zgodnie z przepisami odrębnymi - wprowadzenie stref ochrony sanitarnej, obejmujących pas terenu wokół cmentarza o szerokości 50 m, w których zakazuje się lokalizowania budynków mieszkalnych i studzien do czerpania wody.
- **Tereny nieczynnych cmentarzy historycznych, przeznaczone do zachowania i ochrony (ZCp)** - obejmują zabytkowy, nieczynny cmentarz w miejscowości Stanowiska, na którym zachowało się niewiele historycznych elementów (kaplica grobowa na cmentarzu rodowym). Teren ten wymaga zachowania i zagospodarowania zielenią.
- **Tereny przeznaczone dla infrastruktury technicznej (I)** - obejmują tereny istniejących ujęć wód podziemnych, oczyszczalni ścieków oraz Stacji Linii Radiowych „Dobromierz”. W obrębie tych terenów dopuszcza się realizację nowych obiektów i urządzeń związanych infrastrukturą techniczną.
- **Tereny przeznaczone dla działalności związanej z utylizacją odpadów i wytwarzaniem energii (O/E)** - obejmują tereny przeznaczone dla inwestycji związanych z budową biogazowni (instalacji do odzysku odpadów a zarazem elektrowni/ciepłowni na biomasę lub instalacji do zagospodarowania nawozów naturalnych z obiektów hodowlanych).
- **Tereny przeznaczone na parkingi (KS)** - obejmuje teren przeznaczony na ogólnodostępny parking publiczny.
- **Tereny zamknięte - kolejowe (TZ)** - obejmują tereny nieruchomości kolejowych, zakwalifikowane do terenów zamkniętych.

Na terenie gminy wyznacza się następujące rodzaje terenów otwartych, przeznaczonych do zachowania i ochrony:

- **Tereny rolne (R)** - obejmują - przeznaczone na cele gospodarki rolnej - grunty orne, łąki, pastwiska, sady i nieużytki rolne. Tereny R w przeważającej części wyłączone są z możliwości zabudowy, w ich granicach dopuszcza się jedynie wprowadzenie zabudowy zagrodowej pod warunkiem, że powierzchnia gospodarstwa rolnego związanego z tą zabudową przekracza średnią powierzchnię gospodarstwa rolnego w gminie Kluczewsko. Dopuszczenie realizacji nowego siedliska nie może mieć miejsca na terenach szczególnego zagrożenia powodzią, w strefie, w której mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej

100kW oraz w związanej z tą inwestycją strefie ograniczonego użytkowania a także w odległości minimum 12 m od ściany lasu (w granicach Przedborskiego Parku Krajobrazowego odległość ta wynosi 100 m).

Na terenach R dopuszcza się możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych, realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych, urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego, lokalizację infrastruktury z zakresu telekomunikacji oraz możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych a także - w granicach obszaru wskazanego na rysunku Studium - lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW. Na terenach przeznaczonych na cele gospodarki rolnej, znajdujących się w zasięgu strefy, w której dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych a także w jej strefie ochronnej dopuszcza się instalowanie urządzeń do pomiaru prędkości i kierunku wiania wiatru. Na terenach przeznaczonych na cele gospodarki rolnej znajdujących się w zasięgu oddziaływania inwestycji związanej z wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł energii (farm wiatrowych) dopuszcza się budowę placów i dróg montażowych oraz dróg dla celów serwisowych w okresie eksploatacji inwestycji.

Na terenach rolnych położonych w dolinach oraz nad wodami (obejmujących głównie łąki i pastwiska) obowiązuje zachowanie i ochrona istniejących wód powierzchniowych. W dolinach rzek dopuszcza się wyznaczanie szlaków turystycznych, w tym pieszych i rowerowych, ścieżek edukacyjnych oraz urządzeń turystycznych związanych z turystyką wodną, takich jak np. przystanie, pola biwakowe. W ramach terenów R, w obrębie ewidencyjnym Nowiny i Komorniki, dopuszcza się budowę zbiornika wodnego „Oleszno” - zgodnie z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego*.

- **Tereny leśne (ZL)** - obejmują tereny przeznaczone na cele gospodarki leśnej. Są one wyłączone z zabudowy, z wyjątkiem możliwości realizacji obiektów związanych z gospodarką leśną i wodną, a także ścieżek rowerowych, dróg dojazdowych do gruntów leśnych (ze wskazaniem stosowania nawierzchni gruntowych) i urządzeń turystycznych zgodnych z planem urządzenia lasu oraz niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego i infrastruktury z zakresu telekomunikacji. Na terenach ZL obowiązuje zachowanie i ochrona istniejących wód powierzchniowych. W ramach terenów ZL, w obrębie ewidencyjnym Nowiny i Komorniki, dopuszcza się budowę zbiornika wodnego „Oleszno” - zgodnie z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego*.
- **Tereny rolne z możliwością wprowadzenia zalesień (RZ)** - obejmują tereny przeznaczone na cele gospodarki rolnej, na których dopuszcza się wprowadzenie zalesień. Tereny RZ wyłączone są z zabudowy. W przypadku rezygnacji z realizacji zalesień obowiązują warunki zagospodarowania jak dla terenów rolnych (R). Ponadto dopuszcza się tu realizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych (ze wskazaniem stosowania nawierzchni gruntowych), urządzeń melioracyjnych, niezbędnych sieci uzbrojenia technicznego, infrastruktury z zakresu telekomunikacji oraz możliwość zachowania i remontu istniejących obiektów budowlanych.

4.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania terenów oraz kształtowania zabudowy

Przy określaniu wskaźników zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy należy, w pierwszym rzędzie, kierować się uwarunkowaniami stanu istniejącego oraz ustaleniami wy-

danych decyzji o warunkach zabudowy i o pozwoleniu na budowę. Poniższe wskaźniki dotyczące zwłaszcza minimalnej powierzchni nowo wydzielonych działek budowlanych i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej należy traktować, jako zasadę ogólną.

- **Minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek budowlanych:**

- dla zabudowy zagrodowej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 1 200 m²,
- dla zabudowy zagrodowej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 1 500 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 800 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 1 000 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej - minimum 1 000 m²,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz mieszkaniowej wielorodzinnej i usług - minimum 1 000 m²,
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej - minimum 600 m²,
- dla usług - minimum 500 m²,
- dla zabudowy zagrodowej i produkcyjno-usługowej (na terenach RM/PU) - minimum 2 000 m²,
- dla obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych oraz dla usług (na terenach RU) - minimum 3 000 m²,
- na cele produkcyjno-usługowe (na terenach PU) oraz na cele produkcyjno - usługowe i dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (na terenach PU/MN) - minimum 2 000 m²,
- dla usług turystyki, sportu i rekreacji (na terenach UTS) - minimum 1 000 m²,
- dla zieleni urządzonej i usług (na terenach ZPU) - minimum 2 000 m²,
- dla infrastruktury technicznej - wg potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi.

- **Minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej**

- dla zabudowy zagrodowej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 30%,
- dla zabudowy zagrodowej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 40%,
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody - minimum 40%,
- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszarach objętych formami ochrony przyrody - minimum 60%,
- dla zabudowy mieszkaniowo - usługowej - minimum 25%,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz mieszkaniowej wielorodzinnej i usług - minimum 25%,
- dla zabudowy rekreacji indywidualnej - minimum 60%,
- dla usług - minimum 25%,
- dla zabudowy zagrodowej i produkcyjno-usługowej (na terenach RM/PU) - minimum 25%,
- dla obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych oraz dla usług (na terenach RU) - minimum 20%,

- na cele produkcyjno-usługowe (na terenach PU) oraz na cele produkcyjno - usługowe i dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (na terenach PU/MN) - minimum 25%,
- dla usług turystyki, sportu i rekreacji (na terenach UTS) - minimum 50%,
- dla zieleni urządzonej i usług (na terenach ZPU) - minimum 70%,
- dla infrastruktury technicznej - nie ustala się.

• **Zasady kształtowania wysokości nowej zabudowy**

W celu zachowania walorów krajobrazowych gminy oraz mając na uwadze zasadę dostosowania gabarytów i wysokości nowych obiektów do istniejącego charakteru zabudowy, w Studium ustala się dopuszczalną wysokość nowo powstającej zabudowy na 10 metrów i dwie kondygnacje. Dla terenów usługowych oraz zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej ustala się możliwość powstania zabudowy o wysokości do 12 metrów i 3 kondygnacji nadziemnych. Wskazane wysokości nie dotyczą obiektów kultu religijnego, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

Dopuszcza się inną od ustalonej w Studium wysokości zabudowy jeśli wynika ona z ustaleń wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ograniczenia wysokości zabudowy nie dotyczą realizacji infrastruktury technicznej z zakresu telekomunikacji i elektroenergetyki, jednakże wszystkie obiekty o wysokości równej i większej od 50 m nad poziomem terenu podlegają, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, zgłoszeniu do właściwego organu nadzoru nad lotnictwem wojskowym; obiekty o wysokości równej i większej niż 100 m podlegają obowiązkowi oznakowania oraz zgłaszania do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

4.2.3. Tereny wyłączone spod zabudowy oraz objęte ograniczeniami w możliwościach rozwoju zabudowy i zagospodarowania

Terenami, dla których w przepisach odrębnych oraz w Studium został określony zakaz zabudowy lub ograniczenia w możliwościach rozwoju zabudowy i zagospodarowania są:

- obszary znajdujące się w zasięgu szczególnego zagrożenia powodzią (patrz pkt. 2.8.), zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne;
- tereny lasów - zgodnie z ustaleniami dla terenów ZL (patrz pkt. 4.2.1.);
- część terenów rolnych - zgodnie z ustaleniami dla terenów R, RZ (patrz pkt. 4.2.1.);
- grunty rolne najwyższych klas (klasy I – III), zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- strefy oddziaływania akustycznego turbin wiatrowych - zgodnie z ustaleniami dla obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW (patrz pkt. 4.3);
- strefy ochrony sanitarnej cmentarzy w odległości 50 m od granic cmentarza – ograniczenie dotyczy zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności bądź zakładów przechowujących artykuły żywności, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. Uł. Z 1959 r. Nr 52, poz. 315);
- strefy potencjalnego przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego od napowietrznych linii elektroenergetycznych, zgodnie z przepisami o ochronie środowiska. Od linii elektroenergetycznych niskiego napięcia ustala się strefę o szerokości 3 m (1,5 m od osi symetrii linii), od linii elektroenergetycznych średniego napięcia ustala się strefę o szerokości 15 m (7,5 m od osi symetrii linii). W przypadku bu-

dowy linii elektroenergetycznych wysokich napięć należy wyznaczyć dla nich zasięg strefy potencjalnego przekroczenia dopuszczalnego poziomu promieniowania elektromagnetycznego, o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi;

- tereny położone wzdłuż linii kolejowych zgodnie z ustawą o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 Nr 16, poz. 96, z późn. zm.) i rozporządzeniem w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów w sąsiedztwie linii kolejowych (Dz. U. z 2008r. Nr 153, poz. 955).

4.3. Obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW

W granicach gminy Kluczewsko wyznacza się obszary na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów.

Obszary, na których przewiduje się rozmieszczenie tych urządzeń są określone na rysunku Studium - Kierunki i obejmują tereny:

- położone w południowej części gminy, na gruntach miejscowości Kluczewsko, Komparzów i Brzeście - przewidziane pod budowę farmy wiatrowej. Wokół tak wyznaczonego obszaru wyznacza się strefę ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, w której wskazuje się na zakaz lokalizowania funkcji wymagających ochrony przed hałasem.

W strefie możliwego rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW oraz w strefie ochronnej - na terenach przeznaczonych na cele gospodarki rolnej - dopuszcza się instalowanie urządzeń do pomiaru prędkości i kierunku wiania wiatru. W strefach tych dopuszcza się wykorzystanie terenu pod budowę placów i dróg montażowych oraz dróg dla celów serwisowych w okresie eksploatacji inwestycji.

Lokalizacja inwestycji polegającej na budowie elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100kW musi zostać poprzedzona sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowa lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii zostanie określona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

- położone na północ od miejscowości Komorniki, po zachodniej stronie drogi prowadzącej w kierunku wsi Nowiny - przewidziane pod budowę bioelektrowni. W strefie tej dopuszcza się wykorzystanie terenu pod budowę placów i dróg montażowych oraz dróg dla celów serwisowych w okresie eksploatacji inwestycji.

4.4. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Terenami wymagającymi **przekształceń** są obszary zainwestowane, lecz zdegradowane pod względem funkcjonalnym i przestrzennym (m.in. ze względu na brak wykorzystania i użytkowania) oraz obszary niewykorzystane, niezagospodarowane i niewłaściwie użytkowane, które obniżają jakość przestrzenną otoczenia. Obszary te powinny podlegać przekształceniom funkcjonalnym oraz zmianie zagospodarowania. Do obszarów wymagających przekształceń, należą:

- obiekty zaniechanej działalności usługowej i produkcyjno - usługowej,

- fragmenty terenów zabudowy zagrodowej,
- opuszczone gospodarstwa rolne.

Terenami wymagającymi **rehabilitacji** są obszary zabudowane i zagospodarowane o znacznych walorach kulturowych, które są silnie zdewastowane i zaniedbane lub też użytkowane w sposób nieodpowiedni. Działania rehabilitacyjne winny polegać na przywróceniu tym obiektom i terenom należytej wartości użytkowej i technicznej, odpowiadającej ich wysokim walorom kulturowym oraz zapewniającej ochronę dziedzictwa kulturowego, przy czym działania te winny w pełni być podporządkowane wymogom konserwatorskim. Do obszarów wymagających rehabilitacji należą:

- tereny zabytkowych zespołów dworsko - parkowych,
- tereny obejmujące zespoły sakralne,
- teren obejmujący ruiny zboru ariańskiego,
- teren obejmujący obiekt dawnej szkoły (w Łapczynej Woli).

Pojęcie **rekultywacji** odnosi się do przywrócenia terenom zniszczonym działalnością człowieka ich pierwotnego charakteru. Terenami wymagającymi rekultywacji są obszary otwarte, silnie zdegradowane pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. W gminie Kluczewsko należą do nich tereny poeksploatacyjne występujące w miejscowości Jakubowice i Pilczyca, obejmujące swym zasięgiem złoża Pilczyca i Pilczyca II. Ustala się dla nich kierunek rekultywacji zgodny z określonym w decyzjach wydanych przez Starostwo powiatowe we Włoszczowie: dla złoża Pilczyca kierunek leśny, dla złoża Pilczyca II kierunek rolny.

Obszarami wymagającymi rekultywacji będą również tereny obecnie prowadzonej, i ewentualnie pojawiającej się w przyszłości, odkrywkowej działalności wydobywczej.

4.5. Obszary przestrzeni publicznych

W rozumieniu przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez obszar przestrzeni publicznej należy rozumieć obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne.

W Studium wyznacza się obszar przestrzeni publicznej w miejscowości Kluczewsko, który obejmuje teren zabytkowego parku, gminnego stadionu sportowego, teren towarzyszący pomnikowi ku czci poległych w czasie II wojny światowej, plac przylegający do ulicy 1-go Maja, plac przed kościołem parafialnym św. Wawrzyńca oraz łączące te obiekty ulice: Spółdzielcza, Nowa, 1-go Maja, Kościelna.

W ramach wskazanych przestrzeni publicznych należy szczególnie dbać o formę architektoniczną obiektów oraz ich kompozycję urbanistyczną poprzez:

- zachowanie pierzei, osi dróg oraz istniejących dominant;
- stosowanie jednolitych form małej architektury w ramach danego obszaru;
- zachowanie, pielęgnację i tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej;
- szczególne uwzględnienie potrzeb pieszych w realizacji układów komunikacyjnych.

4.6. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Terenami zamkniętymi w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne są tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych.

W granicach gminy znajdują się tereny zamknięte stanowiące tereny kolejowe, związane z przebiegiem przez południowo - wschodni obszar gminy Centralnej Magistrali Kolejowej, oznaczone na rysunku Studium symbolem TZ.

Dopuszcza się zmianę granic terenów zamkniętych - zgodnie z przepisami odrębnymi.

Dla terenów zamkniętych gmina nie sporządza planu miejscowego, gdyż kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w ich obrębie nie należy do zadań własnych gminy. Decyzje o warunkach zabudowy na terenach zamkniętych wydaje wojewoda.

4.7. Kierunki w zakresie zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa powszechnego

Potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zostały uwzględnione poprzez ustalenia:

- kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym terenów wyłączonych z zabudowy;
- kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
- obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych;
- granic terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- innych obszarów problemowych, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania, występujących w gminie.

W celu zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa powszechnego dodatkowo wskazuje się:

- konieczność zapewnienia ochrony sanitarnej wody pitnej w strefach ujęć wód podziemnych oraz studni kopanych z zabezpieczeniem ich ochrony przed zanieczyszczeniami i skażeniami;
- racjonalną i oszczędną eksploatację wód;
- dostosowanie istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej do działań w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń poprzez np. uzbrojenie sieci wodociągowej w hydranty naziemne lub odpowiednie zbiorniki wodne z możliwością wykorzystania ich dla celów przeciwpożarowych;
- zapewnienie stref ochronnych wzdłuż głównych sieci uzbrojenia;
- utrzymanie w gotowości do użycia specjalistycznego sprzętu, materiałów i środków technicznych w razie zaistnienia potencjalnego ryzyka;

- współpracę komórek organizacyjnych Urzędu Gminy ze służbami, inspekcjami, strażami oraz organizatorami w celu zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

5.1. Transport drogowy

Układ sieci drogowej na terenie gminy tworzą drogi: wojewódzka, powiatowe i gminne. Funkcjonujący obecnie układ drogowy uznaje się za wystarczający, wymagający niekiedy modernizacji. Wszelkie rozbudowy oraz przekształcenia systemu komunikacyjnego gminy powinny się odbywać przy zachowaniu przepisów odrębnych. Przy wyznaczaniu nowych przebiegów dróg oraz podczas przebudowy dróg związanych ze zmianą ich klasy, należy brać pod uwagę stan istniejącego zagospodarowania, zachowywać minimalną szerokość linii rozgraniczających oraz odległość linii zabudowy od krawędzi jezdni, zgodnie z przepisami odrębnymi⁶.

Sieć drogowa gminy Kluczewsko tworzy system, na który składają się:

- podstawowy układ komunikacyjny, zapewniający połączenia o charakterze zewnętrznym, tworzony przez drogę wojewódzką nr 742 oraz drogi powiatowe (0245T, 0250T, 0251T, 0252T, 0253T, 0254T, 0255T) - klas głównych, zbiorczych oraz lokalnych;
- uzupełniający układ komunikacyjny, zapewniający gminie połączenia wewnętrzne oraz pełną obsługę terenów zabudowanych i planowanych do zabudowy, obejmujący drogi gminne klasy dojazdowej oraz pozostałe drogi.

5.1.1. Kierunki przekształceń podstawowego układu drogowego

Nowo przeznaczone pod zabudowę tereny w gminie Kluczewsko nie wymagają rozbudowy podstawowego układu drogowego. Rozbudowa uzupełniającego układu komunikacyjnego pozostawiona zostaje do rozstrzygnięcia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W niniejszym *Studium* wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 742 zostały wyznaczone tereny przewidziane pod nową zabudowę (Błonie) lub zabudowę uzupełniającą (Dobromierz, Stanowiska, Brzeście). Wskazuje się na konieczność ograniczenia możliwości realizacji zjazdów z drogi wojewódzkiej – obsługę terenów przeznaczonych pod nową zabudowę należy zapewnić z dróg niższych klas.

Kierunki przekształceń układu drogowego zakładają realizację następujących celów:

- modernizacja i utrzymanie drogi wojewódzkiej - klasa drogi główna;
- sukcesywna modernizacja dróg powiatowych, które docelowo mają otrzymać klasy:
  - droga nr 0245T relacji Kluczewsko - Komparzów - Kurzelów - główna,
  - droga nr 0250T relacji Dobromierz - Kowale - granica województwa świętokrzyskiego - (Góry Mokre) - lokalna,
  - droga nr 0251T relacji Kluczewsko - Rudka - granica gminy Kluczewsko - zbiorcza,
  - droga nr 0252T relacji droga powiatowa nr 0255T - Bobrowniki - Ciemiętniki - Pilczyca - Januszewice - Komorniki - droga powiatowa na 0251T - zbiorcza,
  - droga nr 0253T relacji Łapczyna Wola - Stanowiska - zbiorcza,
  - droga nr 0254T relacji Piaski - Łapczyna wola - Młynek - zbiorcza,
  - droga nr 0255T relacji (Krzętów) - granica województwa świętokrzyskiego - Piaski - Mrowina - Dobromierz - zbiorcza.

⁶ Szerokość w liniach rozgraniczających dla terenów dróg określona została w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 43, poz. 430, z późn. zm.), natomiast odległość usytuowania obiektów budowlanych od krawędzi jezdni reguluje ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.)

Modernizacja i przebudowa dróg do wymienionych wyżej klas wymaga zachowania odpowiednich rezerw terenowych umożliwiających przystosowania parametrów technicznych drogi do odpowiedniej klasy – zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

5.1.2. Kierunki przekształceń uzupełniającego układu drogowego

Nowo wyznaczone pod zabudowę tereny nie wymagają rozbudowy układu dróg gminnych.

Większość dróg gminnych to drogi o powierzchni utwardzonej:

- droga w Jeżowcu;
- droga w Żabieńcu;
- droga relacji Stanowiska - Błonie;
- droga relacji Łapczyzna Wola - Bobrowska Wola;
- droga relacji Kolonia Bobrowska Wola - Ciemiętniki;
- droga w Pilczycy Kolonii;
- droga relacji Komorniki - Krogulec;
- droga w Rzewuszykach;
- ul. Spółdzielcza w Kluczewsku;
- droga relacji Kluczewsko - Zmarłe;
- droga w Kluczewsku;
- droga nr 001186T;
- droga nr 001187T;
- droga nr 001188T;
- droga nr 001190T;
- droga nr 001191T;
- droga nr 001193T.

Urządzenia nawierzchni - na fragmentach lub na całej długości - wymagają następujące drogi gminne:

- droga relacji Rączki Dwór - Gradek Stanica Harcerska;
- droga relacji Rączki - Błonie - Poręba;
- droga nr 001192T;
- droga nr 001194T;
- droga relacji Zalesie - Krogulec;
- droga relacji Rączki - Błota;
- ul. Leśna w Dobromierzu;
- droga relacji Mrowina - Stoczyska;
- droga relacji Bobrowniki - Bobrowska Wola;
- droga nr 001189T;
- droga w Dąbrowach;
- droga nr 001195T.

5.2. Parkowanie pojazdów

Dla całego obszaru gminy ustala się wymóg zapewnienia ilości miejsc parkingowych zaspokajającej w pełni potrzeby wynikające ze sposobu użytkowania terenów. W celu ujednolice-

nia standardów zaspakajania potrzeb parkingowych, uwzględniając przyjęte w niniejszym Studium kierunki przekształceń układu drogowego, podstawą do ustalenia tych wskaźników w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powinny być poniższe normy dla wskazanych kategorii przeznaczenia terenu.

Dla nowych inwestycji należy zapewnić:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej - 1 miejsce parkingowe na 1 budynek mieszkalny;
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 1 miejsce parkingowe na 1 mieszkanie;
- dla obiektów administracji - 5 miejsc parkingowych na 100 m² powierzchni użytkowej, jednak nie mniej niż 5 na jeden urząd;
- dla obiektów handlowych - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla hurtowni - 1 miejsce parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla targowisk - 3 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni targowej lub 1,5 miejsca parkingowego na stoisko;
- dla zakładów produkcyjnych - 2 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;
- dla szkół - 3 miejsca parkingowe na 10 zatrudnionych;
- dla restauracji i kawiarni - 3 miejsca parkingowe na 10 miejsc konsumpcyjnych, jednak nie mniej niż 3 na jeden zakład;
- dla przychodni zdrowia: rejonowych - 1 miejsce parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej; pozostałych - 2 miejsca parkingowe na gabinet;
- dla klubów i domów kultury - 2 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla stacji obsługi samochodów - 4 miejsca parkingowe na 1 stanowisko naprawcze;
- dla banków - 4 miejsca parkingowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- dla kościołów - 1 miejsce parkingowe na 100 mieszkańców;
- dla cmentarzy - 7 miejsc parkingowych na 1 ha powierzchni.

Miejsca parkingowe mogą być urządzone zarówno w garażach, jak i w formie otwartych (w tym również zadaszonych) miejsc postojowych wydzielonych na terenie działki, której dotyczy inwestycja.

Dopuszcza się urządzenie ogólnodostępnych miejsc postojowych dla pojazdów w obrębie terenów dróg - pod warunkiem zachowania parametrów technicznych ulic i zgody zarządcy.

5.3. Komunikacja zbiorowa

Autobusowy system komunikacji zbiorowej w gminie uznać należy za wystarczający. Główne powiązania komunikacyjne odbywają się z Włoszczową - najbliższą miejscowością powiatową. Do zadań gminy w zakresie komunikacji zbiorowej należeć będzie dbałość o stan techniczny przystanków i wiat autobusowych.

5.4. Ścieżki rowerowe i szlaki turystyczne

Na terenie gminy wskazuje się na konieczność przewidywania w pasach drogowych drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych pobocza, ścieżki rowerowej lub chodnika, które umożliwią bezpieczne poruszanie się rowerzystom i pieszym. Wzdłuż dróg gminnych ruch rowerowy może pozostać nieoddzielony od samochodowego.

Dla wyznaczonych szlaków rowerowych ustala się konieczność oznakowania oraz zapewnienia możliwości bezpiecznego poruszania się rowerzystom. Postuluje się o zapewnienie separacji ruchu rowerowego od samochodowego. W zakresie pozostałych wyznaczonych szlaków turystycznych wskazuje się na konieczność ich utrzymania i odpowiedniego oznakowania. W przypadku wytyczania nowych szlaków turystycznych należy mieć na uwadze dążenie do wyeksponowania lokalnych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych przy jednoczesnym zachowaniu i zapobieganiu ich degradacji.

6. Kierunki rozwoju systemów uzbrojenia technicznego

6.1. Gospodarka wodno-ściekowa

6.1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę

Istniejąca sieć wodociągowa dostarcza wodę do 66,1% mieszkańców gminy. Do głównych zadań gminy na najbliższe lata będzie należało utrzymanie, modernizacja, dalsza rozbudowa istniejących systemów wodociągowych oraz ochrona istniejących ujęć wody. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie wskazywane będą w specjalistycznych opracowaniach branżowych.

W niniejszym Studium nowe tereny przeznaczone dla zabudowy wyznaczano w głównej mierze w zasięgu istniejącej sieci wodociągowej.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania sieci wodociągowej:

- wymóg pełnego uzbrojenia w sieć wodociągową terenów już zurbanizowanych;
- istniejąca sieć wodociągowa powinna podlegać modernizacji;
- wymóg rozbudowy sieci wodociągowej na terenach przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania w Studium;
- wymóg przestrzegania przy zagospodarowaniu terenów wszystkich zakazów i nakazów dotyczących stref ochronnych ujęć wód podziemnych;
- ustala się wyprzedzającą lub równoległą rozbudowę sieci wodociągowej w stosunku do realizacji nowej zabudowy;
- zakaz zabudowy w strefach sanitarnych cmentarzy;
- obowiązek podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich korzystających z wody budynków, zlokalizowanych w odległości mniejszej niż 150 m od granic cmentarzy.

6.1.2. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków sanitarnych

Wyposażenie terenu gminy w sieć kanalizacji sanitarnej kształtuje się na poziomie 40%. Podstawowym celem polityki w zakresie gospodarki ściekowej jest systematyczna rozbudowa systemu kanalizacyjnego, ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych płynących przez obszar gminy oraz ochrona wód podziemnych zalegających na tym obszarze. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie wskazywane będą w specjalistycznych opracowaniach branżowych.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i sieci kanalizacji sanitarnej:

- wymóg rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej na terenach zwartej zabudowy wiejskiej;
- w miejscowościach nie objętych kanalizacją zbiorczą dopuszcza się realizację przydomowych oczyszczalni ścieków oraz szczelnych bezodpływowych zbiorników;
- obiekty, z których ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, po wybudowaniu sieci kanalizacji sanitarnej winny być do niej podłączone;
- wywóz nieczystości z szamb do oczyszczalni ścieków, za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm;
- zakaz odprowadzania ścieków do gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych;

- nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich powinny być gromadzone w dostosowanych do tego zbiornikach;
- odprowadzanie ścieków z zakładów przemysłowych powinno się odbywać w oparciu o rozwiązania indywidualne, zgodne z wymogami przepisów odrębnych.

6.1.3. Kierunki rozwoju systemów odprowadzania ścieków deszczowych

Na terenie gminy Kluczewsko nie występuje zbiorczy system odprowadzania wód deszczowych. Wody opadowe odprowadzane są bezpośrednio do gruntu. Wody opadowe z większości dróg publicznych odprowadzane są do rowów odwadniających a następnie kierowane do lokalnych rzek, cieków lub zbiorników wodnych. Wody opadowe odprowadzane w ten sposób nie są podczyszczane.

Przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu odprowadzania ścieków deszczowych:

- rozbudowa i modernizacja systemu rowów odwadniających;
- dopuszcza się odprowadzanie ścieków deszczowych do gruntu i wód powierzchniowych na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- postuluje się budowę urządzeń podczyszczających ścieki deszczowe, a także niewielkich zbiorników retencyjnych lokalizowanych w miejscach zrzutów ścieków deszczowych do wód powierzchniowych i gruntu.

Sposób odprowadzania wód deszczowych powinien wykluczać ich stagnację, niekontrolowany spływ do odbiorników oraz na tereny przyległe.

6.2. Gospodarka energetyczna

6.2.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w energię elektryczną

Doprowadzenie energii elektrycznej do odbiorców na terenie gminy Kluczewsko przebiegać będzie w oparciu o istniejącą sieć przesyłowo - dystrybucyjną zasilaną poprzez GPZ „Przedbórz” zlokalizowany przy ulicy Cegielnianej w Przedborzu, oraz GPZ „Oleszno” zlokalizowany na terenie oddziału Skarżysko - Kamienna. Moc istniejących Głównych Punktów Zasilania jest wystarczająca dla zaspokojenia zapotrzebowania na energię elektryczną. Wsparciem dla lokalnej sieci elektroenergetycznej są elektrownie wiatrowe występujące na terenie miejscowości Kluczewsko (2 turbiny wiatrowe o łącznej mocy prądowórczej 500kV) i Rzewuszyce (1 turbina wiatrowa o mocy prądowórczej 75kV).

Zakłada się utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej oraz jej sukcesywną rozbudowę w razie wystąpienia takiej potrzeby. W gminie Kluczewsko dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystującą energię ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą im towarzyszącą.

Dla poprawy jakości usług i stanu bezpieczeństwa energetycznego gminy przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju sieci elektroenergetycznej:

- utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej, jej modernizację oraz sukcesywną rozbudowę w razie wystąpienia takiej potrzeby;
- wymóg rozbudowy sieci elektroenergetycznej na terenach przeznaczonych do zabudowy i zainwestowania;

- w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić możliwość realizacji sieci średniego i niskiego napięcia wraz z zarezerwowaniem pasów terenu wolnych od zabudowy, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się budowę sieci elektroenergetycznej zarówno jako sieci napowietrznej, jak i kablowej, przy czym na terenach zurbanizowanych należy stosować sieci kablowe;
- dopuszcza się lokalizację nowych stacji transformatorowych słupowych, wolnostojących lub wbudowanych w obiekty kubaturowe;
- dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystującą energię ze źródeł odnawialnych (farmy wiatrowe) o mocy przekraczającej 100kW wraz z infrastrukturą im towarzyszącą na obszarze wskazanym na rysunku Studium - Kierunki, na gruntach wsi Kluczewsko, Komparzów i Brzeście;
- dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystującą energię ze źródeł odnawialnych (energię pozyskiwaną z biomasy i biogazu) o mocy przekraczającej 100kW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarze wskazanym na rysunku Studium - Kierunki, na gruntach wsi Komorniki;
- rozbudowa sieci elektroenergetycznej powinna umożliwiać odbiór energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych.

Pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii - elektrownie wiatrowe:

- wyznacza się obszar, na którym mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii (farmy wiatrowe) o mocy przekraczającej 100kW - oznaczony na rysunku Kierunków, na którym dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych wraz z niezbędnymi dojazdami, budowlami, urządzeniami i infrastrukturą techniczną;
- wyznacza się strefę ochronną wokół obszaru, na którym mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu - zakaz lokalizacji funkcji wymagających ochrony akustycznej – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku
- dopuszcza się rozbudowę linii elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych niezbędnych dla funkcjonowania farmy wiatrowej oraz odbioru wytwarzanej przez nią energii przez sieć elektroenergetyczną;
- dla obszaru, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW oraz dla strefy ochronnej występuje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wskazana zostanie dokładna lokalizacja turbin wiatrowych oraz infrastruktury towarzyszącej.

Pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii - energia pozyskiwana z biomasy i biogazu:

- wyznacza się obszar, na którym mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii (energia pozyskiwana z biomasy i biogazu) - oznaczony na rysunku Kierunków, na którym dopuszcza się lokalizację biogazowni wraz z niezbędnymi dojazdami, budowlami, urządzeniami i infrastrukturą techniczną;
- dopuszcza się rozbudowę linii elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych niezbędnych do funkcjonowania biogazowni oraz odbioru wytwarzanej przez nią energii przez sieć elektroenergetyczną.

6.2.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w gaz

Obszar gminy nie jest zasilany w gaz przewodowy. Mieszkańcy gminy zaopatrują się w gaz płynny z butli gazowych, napełnianych w wielu punktach na terenie całej gminy.

W Studium postuluje się budowę systemu zaopatrzenia w gaz przewodowy.

6.2.3. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w ciepło

Na terenie gminy Kluczewsko nie występuje zorganizowany system grzewczy. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się z indywidualnych kotłowni, które w większości opalane są węglem kamiennym i drewnem. Tego typu rozproszone źródła niskiej emisji powodują w okresach grzewczych znaczny wzrost poziomu zanieczyszczeń w powietrzu.

W przyszłości nie przewiduje się budowy zbiorczego systemu zaopatrzenia w ciepło.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju i funkcjonowania systemów zaopatrzenia w ciepło:

- zaopatrzenie w ciepło odbywać się będzie w oparciu o źródła lokalne, zasilane gazem płynnym, olejem lekkim, energią elektryczną, węglem lub koksem;
- postuluje się stosowanie do ogrzewania alternatywnych, niskoemisyjnych paliw takich jak drewno lub odnawialne źródła energii;
- należy dążyć do zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną poprzez postępującą termomodernizację budynków;
- zakazuje się pozyskiwania energii cieplnej w sposób mogący znacząco oddziaływać na środowisko oraz zakazuje się stosowania paliw w sposób powodujący przekraczanie dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu;
- po wybudowaniu biogazowni wskazane będzie wykorzystanie energii cieplnej do ogrzewania budynków użyteczności publicznej i zabudowy wielorodzinnej w Kluczewsku.

6.3. Gospodarka odpadami

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391, z późn. zm.) gmina zobowiązana jest do zapewnienia czystości i porządku na swoim terenie oraz tworzenia warunków niezbędnych do ich utrzymania. Rola gmin w zakresie gospodarki odpadami polega między innymi na:

- objęciu wszystkich właścicieli nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
- nadzorowaniu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym realizacji zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- ustanawianiu selektywnego zbierania odpadów komunalnych obejmującego co najmniej następujące frakcje odpadów: papieru, metalu, tworzywa sztucznego, szkła i opakowań wielomateriałowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
- tworzeniu punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazaniu miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki w rozwoju i funkcjonowaniu systemu gospodarki odpadami:

- utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy;
- wykorzystywanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów, a w przypadku, gdy odpadów nie można poddać odzyskowi, ich unieszkodliwianie;
- po wybudowaniu biogazowni postuluje się utylizację odpadów pochodzących z produkcji rolnej, a nawet niektórych przemysłowych, poprzez fermentację metanową.

Cele i zadania związane z gminną gospodarką odpadami powinny być zgodne z wojewódzkim planem gospodarki odpadami.

6.4. Obsługa telekomunikacyjna

Na terenie gminy Kluczewsko obsługa telekomunikacyjna odbywa się za pośrednictwem sieci napowietrznych i kablowych. Na terenie gminy Kluczewsko zlokalizowana jest Stacja Linii Radiowych w Jeżowcu oraz maszty przesyłowe sygnału internetowego w miejscowościach Jeżowiec, Rzewuszyce, Kolonia Łączyna Wola, Komparzów, Ciemiętniki, Brzeście.

W Studium przyjmuje się następujące kierunki rozwoju sieci telekomunikacyjnych:

- wymóg rozbudowy sieci telekomunikacyjnej w pierwszej kolejności na terenach zabudowanych, pozbawionych dostępu do tej sieci;
- rozbudowa linii teletechnicznych powinna następować w formie sieci kablowych i bezprzewodowych, ale z zachowaniem możliwości przebudowy i rozbudowy istniejących linii napowietrznych;
- lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej regulowana jest przez przepisy odrębne, jednakże przy ich lokalizacji należy uwzględnić potrzeby ochrony walorów kulturowych i krajobrazowych gminy.

7. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

7.1. Rolnictwo wraz z rolną przestrzenią produkcyjną

W gminie Kluczewsko tereny użytkowane rolniczo obejmują ponad połowę powierzchni gminy - 56%. Warunki glebowe w gminie można określić jako średnie - na jej obszarze nie występują grunty najwyższych klas bonitacyjnych. Najkorzystniejsze z punktu widzenia rozwoju rolnictwa są grunty III klasy, które znajdują się w południowej części gminy (w okolicach miejscowości Kluczewsko, Komparzów, Rzewuszyce i Januszewice), a także w jej północnej części (okolice miejscowości Stanowiska i Dobromierz).

Rolną przestrzeń produkcyjną w gminie tworzą tereny rolne oznaczone na rysunku *Kierunki* symbolem R, na które składają się również tereny rolne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych.

Głównymi kierunkami kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej są:

- ochrona gruntów rolnych przed rozproszoną zabudową, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej;
- ochrona przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze gruntów III klasy bonitacyjnej;
- utrzymanie istniejących zbiorników wodnych, łąk i pastwisk;
- utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania dolin rzecznych jako ciągów naturalnej zieleni łąkowo - pastwiskowej z lokalnymi skupiskami zieleni łąkowej wraz z możliwością realizacji w ich obrębie zbiorników małej retencji wodnej;
- przeznaczanie pod zalesienie gruntów nieprzydatnych i mało przydatnych dla produkcji rolnej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody według przepisów odrębnych;
- utrzymanie i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych oraz zachowanie w stanie naturalnym miedz w celu ograniczenia erozji wietrznej gleb;
- prowadzenie upraw metodą terasową oraz zabiegów agrotechnicznych w poprzek stoku na terenach o nachyleniu powyżej 12°;
- ekologizacja rolnictwa;
- udostępnianie terenów rolniczych dla potrzeb rekreacji i turystyki, w tym prowadzenia działalności agroturystycznej.

7.2. Leśnictwo wraz z leśną przestrzenią produkcyjną

Leśną przestrzeń produkcyjną w gminie tworzą rozległe tereny kompleksów leśnych, oznaczone na rysunku Studium - Kierunki symbolem ZL. Znaczna część terenu gminy zajmowana jest przez lasy - 43,7%. Tak wysoki wskaźnik jest zbliżony do lesistości powiatu włoszczowskiego (41,40%) oraz znacznie wyższy od średniej dla Polski (29,20%). Wśród kompleksów leśnych występują lasy ochronne: wodochronne i glebochronne.

Zgodnie z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego* oraz *Krajowym programem zwiększania lesistości* gmina Kluczewsko posiada dalsze niewykorzystane możliwości zwiększania powierzchni leśnych.

Głównymi kierunkami kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej są:

- zwiększanie zalesienia na glebach o niskich wartościach rolniczych, w szczególności przyległych do lasów i stanowiących korytarze powiązań przyrodniczych;

- dążenie do wykluczenia z zabudowy terenów leśnych, wyjątek może stanowić zabudowa letniskowa;
- zmniejszanie rozdrobnienia kompleksów leśnych, docelowa wielkość kompleksu leśnego nie powinna być mniejsza niż 5 ha;
- prowadzenie właściwej gospodarki leśnej na terenie lasów wodochronnych i glebochronnych oraz w ich otoczeniu, nie powodującej osuszenia tych terenów oraz degradacji gleb;
- zachowanie dotychczasowej produkcji leśnej i obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- udostępnienie terenów leśnych dla potrzeb rekreacji i turystyki, zgodnie z ustaleniami planu urządzenia lasu.

Zgodnie z ustawą o lasach, gospodarkę leśną winno prowadzić się według następujących zasad:

- powszechnej ochrony lasów;
- trwałości utrzymania lasów;
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów;
- powiększania zasobów leśnych.

Na obszarach leśnych powinno prowadzić się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu lub uproszczonego planu urządzenia lasu.

Gospodarka leśna prowadzona w lasach stanowiących rezerwy przyrody powinna uwzględniać zasady określone w przepisach o ochronie przyrody. Gospodarka leśna prowadzona w lasach, na terenie których znajdują się zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków, prowadzona jest w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, z uwzględnieniem przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

8. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

Inwestycje celu publicznego stanowią bezpośrednią odpowiedź na różnorodne potrzeby występujące na terenie gminy, zgodne z zakresem zadań samorządu terytorialnego zarówno szczebla gminnego, powiatowego jak i wojewódzkiego, a także organów administracji centralnej.

8.1. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W gminie Kluczewsko inwestycje o zasięgu lokalnym dotyczyć będą głównie budowy lub modernizacji infrastruktury, której realizacja należy do zadań własnych gminy:

- utworzenie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w liczbie zależnej od potrzeb gminy;
- rozbudowa systemu wodociągowego;
- rozbudowa systemu kanalizacyjnego;
- modernizacja wewnętrznego układu drogowego gminy.

Ponadto w gminie przewiduje się budowę biogazowni - instalacji do unieszkodliwiania odpadów, stanowiącej jednocześnie elektrownię/ciepłownię na biomasę lub instalację do zagospodarowania nawozów naturalnych z obiektów hodowlanych.

Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub decyzji administracyjnej.

8.2. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

W obowiązującym *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego* (Uchwała Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego XXIX/399/02) wskazane zostały zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Jednym z nich, częściowo wskazanym do realizacji na terenie gminy Kluczewsko, jest budowa zbiornika wodnego „Oleszno” na rzece Czarnej Włoszczowskiej. Planowana inwestycja ma obejmować budowę zbiornika o powierzchni 105,8 ha i maksymalnej objętości 2,65mln m³, którego zadaniem ma być uregulowanie stosunków wodnych w obrębie dorzecza rzeki Czarnej Włoszczowskiej. Inwestycja ma zostać zrealizowana na gruntach gminy Krasocin i gminy Kluczewsko (wschodnia część gruntów wsi Krogulec). Podstawowymi funkcjami zbiornika ma być retencja wody dla celów gospodarczych i pokrycie niedoborów wody w rzece poniżej zbiornika w okresach suszy. Dodatkowo zbiornik ma pełnić funkcję przeciwpowodziową, energetyczną, rekreacyjną, przeciwpożarową.⁷ Powstanie wielozadaniowego zbiornika ma służyć realizacji programu budowy zbiorników wodnych o funkcjach turystycznych w rejonie włoszczowskim, w którym to istnieją możliwości rozwoju przede wszystkim agroturystyki w oparciu o czyste i mało przekształcone środowisko.

Wśród innych proponowanych zadań rządowych ujętych w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*, jako istotne przedsięwzięcia o charakterze publicznym, wskazuje się projekt sieci Natura 2000 w województwie świętokrzyskim obejmujący utworzenie Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Lasy Włoszczowskie (o

⁷ Program małej retencji dla województwa świętokrzyskiego

powierzchni w województwie świętokrzyskim 19 497ha) oraz Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Przedborski Park Krajobrazowy (o powierzchni w województwie świętokrzyskim 10 962 ha).

W niniejszym Studium, w części Kierunki, uwzględniona została realizacja zadania polegającego na budowie zbiornika wodnego „Oleszno”.

9. Obszary wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

9.1. Obszary, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe

Obszarem, dla którego zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym występuje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczony w Studium obszar przestrzeni publicznej. Znajduje się on w miejscowości Kluczewsko i obejmuje: teren zabytkowego parku, gminnego stadionu sportowego, teren towarzyszący pomnikowi ku czci poległych w II wojnie światowej, plac przylegający do ulicy 1-go Maja, plac przed kościołem parafialnym św. Wawrzyńca oraz łączące te obiekty ulice: Spółdzielcza, Nowa, 1-go Maja, Kościelna.

9.2. Obszary, dla których sporządzane są aktualnie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W dniu 27 kwietnia 2012 roku Rada Gminy Kluczewsko podjęła uchwałę Nr XIII/16/2012 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów eksploatacji złóż piasków „Rzewuszyce” w obrębie wsi Rzewuszyce oraz „Rzewuszyce I” w obrębie wsi Rzewuszyce i Kluczewsko na obszarze Gminy Kluczewsko. Plany te nie zostały jeszcze uchwalone.

9.3. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Obszarem, dla którego gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest obszar, na którym rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW oraz ich stref ochronnych - wskazany w Studium w części Kierunki.

9.4. Obszary postulowane do objęcia miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

W celu zapewnienia ładu przestrzennego, harmonijnego rozwoju gminy uwzględniającego uwarunkowania środowiska przyrodniczego i kulturowego a także zapewnienia nowych terenów inwestycyjnych postuluje się objęcie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego terenów przeznaczonych do zabudowy. Ponadto, dla ochrony przed rozproszoną zabudową terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, postuluje się objęcie miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenów otwartych.

10. Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium

Niniejszy dokument powstał w oparciu o zapisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. oraz w oparciu o treść przepisu wykonawczego w postaci Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy z dnia 28 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233). W trakcie prac nad Studium korzystano także z dokumentów wymienionych w rozdziale 1.2. *Materiały wyjściowe* - Tom I Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy Kluczewsko.

Ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kluczewsko oparte zostały o wyżej wymienione akty prawne oraz dokumenty szczegółowe, a także wnioski wynikające z analizy uwarunkowań, w tym szczegółowej inwentaryzacji całego terenu gminy przeprowadzonej przez Wykonawcę w sierpniu 2012 r.

Gmina Kluczewsko posiada charakter rolniczy. Znaczne nagromadzenie terenów przyrodniczo cennych, atrakcyjnych krajobrazowo oraz form ochrony przyrody daje podstawę aby twierdzić, iż pożądanym kierunkiem rozwoju powinna być ekologizacja rolnictwa, rozwój agroturystyki oraz różnych form turystyki (krajobrazowej, weekendowej, aktywnej). Poza licznymi walorami przyrodniczymi gmina cechuje się również bogactwem środowiska kulturowego, głównie zabytków archeologicznych, co dodatkowo wzmacnia jej potencjał. W przestrzeni gminy zachodzą również różnorodne procesy inwestycyjne, które przyczyniają się do rozwoju społeczno - gospodarczego jednostki: działalność wydobywcza, budowa zbiorników retencyjnych, planowana inwestycja w postaci budowy farmy wiatrowej.

Analiza złożonych uwarunkowań rozwoju gminy Kluczewsko, informacje dotyczące zamierzeń inwestycyjnych oraz złożone wnioski do studium były podstawą do wyznaczenia kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. W trakcie prac projektowych złożonych zostało 77 wniosków do Studium, z czego 56 w ustawowym terminie. W trakcie prac projektowych analizie i weryfikacji poddawano również ustalenia zawarte w dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kluczewsko, które zostało wykonane w 2000 roku i zatwierdzone uchwałą Nr XIII/10/2000 Rady Gminy Kluczewsko z dnia 3 kwietnia 2000 r. Aktualizując ustalenia dotychczas obowiązującego Studium uwzględnić należało nowe formy ochrony przyrody, skorygowaną politykę przestrzenną gminy w zakresie kierunków rozwoju a także zmiany przepisów prawa.

Uzasadnienie i synteza ustaleń Studium zostanie rozbudowana o informacje wynikające z dalszych etapów procedury sporządzania Studium (uzgodnienia, opinie, wyłożenie do publicznego wglądu itd.)